

Hind 18 krooni

HILJA LAPS

JA TEMA SÕBRAD JA SUGULASED

10²⁰⁰⁰

**UUS
KOOMIKS**

**ROOS
JA RAAM**

**PESUKARU
REISIB**

**VANAD
LINNUSED**

**UUED
KILLUMÄNGUD
PRIIT AIMLA
JUTT**

VALEDETEKTOR

SLAISERID —

**UUSTULNUKAD
LEGOKOSMOSES**

ISSN 1406-3441

9 771406 344050

JA PANE TÄHELE!

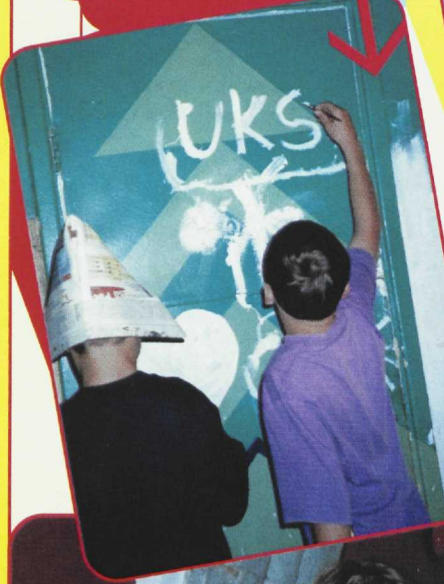
Eesti Riiklik Nukuteater kuulutab välja **JOONISTUSVÕISTLUSE** etenduse "VARES VILLEMI reis maailma otsa ja tagasi" põhjal. Selleks, et saaksid tore pildi joonistada, pead loomulikult tulema Villemi lugu vaatama. Ootame joonistusi lastelt, kel vanust 3 - 11 eluaastat! Pilte võib teha igasuguses tehnikas.

Joonistuse taha märgi kindlasti oma NIMI, VANUS, TELEFON ja AADRESS!
 Joonistusi oodatakse kuni 27. novembrini aadressil Eesti Riiklik Nukuteater Lai 1, Tallinn 10133 Märgusõna VARES VILLEM

Auhinnad on välja pannud Eesti Riiklik Nukuteater, AS Leibur, Linnahalli Jäähall, reisibüroo Baltic Travel, TOP-ujula, ajakirjad Täheke ja Hea Laps. Parimad tööd trükitakse ajakirjas HEA LAPSI!

Konkursi RAAMAT LAPSELT LAPSELE võitjad said kokku 8. septembril Tallinna Raekojas. **KÕIKI PARIMAIID RAAMATUID** saab näha RAAMATUKOGUS Tallinnas, Liivalaia 40.

Eelmise numbril seltskonnakroonika pildid olid tehtud Revali Hotelligrupi heategevusüritusel, tänu millele saavad nüüd "Head Last" lugeda 117 maaraamatukogu külalastajad.

NUKUTEATER alustas uut hooaega **SUURE MAALRITÖÖGA!** Kõik näitlejad olid sirmitagant välja tulnud, maalrimütsid pähe pannud ja lugesid soojenduseks ette Ellen Niidu "Suure maalritöö". Maalrite õpipoistena esinesid seekord peaminister Mart Laar ja kultuuriminister Signe Kivi.

Ken ja Andreas Tallinna Kunstigümnaasiumist otsustasid oma pintslitega ka veidike infot anda. Remont sai kena, kullapail! Võib uhke olla uluits Lai!

Raamatu-
võistluse
noorim oli
SARAH MARION MIKK, kes läks äsja Tallinna 21. keskkooli I klassi.

Rakvere eragümnaasiumi tüdrukud Maarja Ervald ja Kristel Maamägi said "Hea Lapse" tüdrukuauhinna vahva vampiiriraamatu eest. Kahekesi ikka julgem ja kihvalisega tegelda!

"Hea Lapse" poisiauhinna pälvis lisaku gümnaasiumi poiss **JÜRGEN TINA**, kelle lähedaid lugusid loodame peatselt lugejatelegi pakkuda.

NB!
ALANUD ON JÄRJEKORDNE STEN ROOSI MUINASJUTUVÕISTLUS!
 Teie muinasjutte oodatakse aadressil ANN ja ANTS ROOS, Endla 2-b-1, Haapsalu 90 504 kuni jõuluaheaja alguseni! Säravat sulge ja nobedat arvutihiirt kõigile!

Henno Käo

Tuule luule

Õhtuks väsis tuulevihur,
oli roidunud ja pahur,
istus maha
pöösa taha,
tegi pähe targa näo,
võttis kätte oksarao,
kriipseldas ja sorgeldas,
liiva peale sirgeldas,
meenutas siis tähestikku,
kribis tähti lähestikku.

Ridu tuli ridamisi,
röömsaks meel läks tasapisi.
Nõnda sündis luuletus.
Ümberringi tuuletus.

Mõtlen luuletust

Meil õps see ütles koolis,
et homseks luuletust on vaja.
Nüüd ringi kõnnin, nagu morn,
ja kordan nagu kaja.
Kõik sõnad, mida vähegi tean.
ma proovin panna riimi.
Nad usinasti ritta sean,
kuid hätta jään ma siiski.
On niigi pähe tampida
meil tarkust mitu lehte
ja matas käsil alati
just mingid rasked tehted.
Ja kui te praegu ütlete:
see luule ei lähe riimi,
mu kannatus on katkemas –
see värk on läinud üle piiri!

Kadi Ruiso
Suure-Jaani gümnaasiumist

Sügis

Kätte jõudnud sügis,
kes suve tee pealt nügis.
Nüüd koolis peab käima iga laps,
sest nii saab targemaks.
Kirjud on lehed kõikidel puudel,
tore on metsas sügisekuudel.

Maari-Liisa Kilter
Tallinna Järveotsa gümnaasiumist

Minu kodukool

Keset küla seisab kool,
mille sees käib töö ja hool.
Hommikune kellahääl
lapsed kokku kutsub sääl.

Tõttab kooli mudilasi,
mõni juba tee peal väsis.
Kõige rohkem puberteet
omandab siin ABC-d.

Siin me armas õpetaja,
keda meil on väga vaja.
Ta on meie kooliteel
nagu teine ema veel.

Haridus on kõrge mägi,
selle sees on suurim vägi.
Kui sa õpid kõigest väest,
rühid üle sellest mäest.

Kristi Koop
Häädemeeste keskkoolist

Marge Pajula
Jõgeva Ühisgümnaasiumist

**Täname
Hasartmängufondi ja
Kirjanduse Sihtkapitali**

Kelle nahk? Äkki *mapinguari*?

HAAVAMATU HIIDKAISULOOM

Ükski valge inimene pole seni oma silmaga näinud ka Lõuna-Ameerika džunglite üht salapärisemat elukat, kelle kodukant asub Amazonase jõgikonnas Mato Grosso ürgmetsades ja keda kohalikud elanikud kutsuvad *mapinguari*ks. Too punaka karvaga kaetud olend on tagajalgadel kükitades inimese kõrgune, tema jäljed jätavad veidra mulje, nagu kõnniks ta tagurpidi, tema väljakehede meenutab hobusesõnnikut, ta toob kuuldavale valje karjeid ja olevat kuulidele haavamatu.

Tõeline muinasjutuloom? Brasiilias asuva Goeldi muuseumi zooloog dr. David Oren nii ei arva. Tema meelest vastab *mapinguari* kirjeldus peaaegu täpselt eelajaloolisele maa-pealse eluviisiga laiskule nimega *mülodontiid*. Nendest iseäralikest laiskloomadest on säilinud mitte ainult fossiilsed jäljakehted, mis tõepoolest on äravahetamiseni hobusesõnniku sarnased, vaid ka mitu paari aastatuhande vanust hästi säilinud mumifitseerunud isendit, kelle keha katab punakaspruun karv. Nende isendite põhjal on ka teada, et mülo-

dontiidide nahas leidis hulgaliselt luukühme, mis võisid toimida tõhusa turvisena ja seletaksid *mapinguari* väidetavat haavamatust.

Tagatipuks väidavad indiaanlased, et *mapinguari*l olevat keset kõhtu... teine suu ja kui teda ähvardab oht, eritab ta sealt kohutavat haisu, mis ründaja kiirelt taanduma sunnib. Mis liig, see liig? Ei. Dr. Oren arvates võib tegu olla samalaadse kaitseotstarbelise haisunäärmega nagu meile hästi tuntud skunksil.

Niisiis haisulaisik? Kui indiaanlaste jutul on tõepõhi all, on meil tegu nii Lõuna-Ameerika suurima imetajaga kui ühe iseäralikuma loomaliigiga üldse. Muide, samalaadse looma kohta on tulnud teateid ka Patagooniast, kus teda tuntakse nime all *ellengassen*.

Martin Kivimets

Koolimullid

Järgmised mullikesed saatis meile Nele Luik Läänemaalt.

TÜTARLAPSE VAATED

Üles – petab
Kõrvale – närvitseb
Lõbus – mõtleb
Kurb – armastab

ÕNNETUD PÄEVAD

Jaanuvar 1., 2., 11., 1., 13., 18., 16.
Veebruar 8., 6., 15., 18., 7., 9., 3., 29.
Märts 1., 3., 12., 13., 18., 5., 8.
Aprill 1., 8., 10., 17., 30., 6., 7.
Mai 8., 16., 17., 30., 1., 7.
Juuni 1., 2., 7., 19., 27., 30.
Juuli 1., 3., 13., 15., 16., 17., 21.
August 1., 3., 17., 18., 13.
September 3., 15., 18., 12., 23.
Oktoober 3., 15., 17., 18.
November 3., 7., 10., 17., 27.
Detsember 1., 9., 13., 15., 26.

TRIBU-LIINE MÄRKUS:

Ja kui sul läheb hästi just mõnel õnnetuks kuulutatud päeval, siis on see ikka eriline õnnevedu!

AEVASTAMINE

Esmaspäeval – hea kingitus
Teisipäeval – haarav uudis
Kolmapäeval – armuline
Neljapäeval – usaldus
Reedel – õnnest lahkumine
Laupäeval – haigus, soov ei täitu
Pühapäeval – armastus seltskonnas

TRIBU-LIINE MÄRKUS:

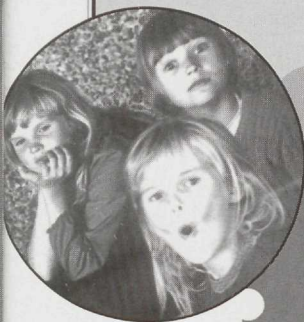
Aga kes teab, mida tähendab aevastamine kõigil nädalapäevadel järjepanuu? Grippi või vähemasti kõva nohu...

Jaana Karo Kohtla-Järvelt pani kirja õnnetoovaid esemeid. Olgu teil neid kuhjaga! →

Merilin Männamäe Kohtla-Järvelt saatis koolimulle, mis seletavad riietus-esemete tähendust. Mõelge enne, kui midagi selga tõmbate!

Pikad püksid – sportlik
Lühikesed püksid – arglik
Põlvpüksid – usin
Laienevad püksid – vanamoodne
T-särk – uhke
Jakk – julge
Kampsun – korralik
Džemper – armastav
Sviiter – tähelepanelik
Nabapluss – rahulik
Kottpüksid – moodne
Pikk seelik – hoolas
Lühike seelik – kade
Pikk kleit – kohmakas
Lühike kleit – kiire
Jope – osav
Kasukas – laisk

	ÕNNETAIM	ÕNNELILL	ÕNNEKIVI
Jaanuvar	luuderohi	nelk	granaat
Veebruar	nõges	nartsiss	ametüst
Märts	põdrasammal	aster	akvamariin
Aprill	kukekannus	lumikelluke	teemant
Mai	kibuavits	kannike	smaragd
Juuni	sõnajalg	sinilill	pärl
Juuli	sammal	roos	berüll
August	ristikhein	meelespea	safiir
September	põldosi	ülane	opaal
Oktoober	karukold	võorasema	rubiin
November	emanõges	tulp	topaas
Detsember	turbasammal	rukkilill	türkiis

PILT JA RAAM SÜNNIVAD KOOS

Laurensius
& A.D.
Roos

Anne Daniela Saaliste (kunstnikunimega AD) ja Lauri Sillak (ehk Laurensius) on kunstnikepaar, kes leiab, et kunsti juures on kõige olulisem ilu. Laurensius oskab kõiki asju ilusaks maalida. Tema maalide peal on ilusate silmadega inimesed, roosid ja kastetilgad. Ja AD, tema koostööpartner, teeb neile maalidele ümber muinasjutulised raamid. Kui te meenutate mõnda vana kunstniku tööd, ei meenu tavaliselt kunagi, milline raam seda ümbritses, kunstiraamatute reprod neid enamasti ei näitagi. Laurensiuse ja AD töödes on aga raamil maaliiga vähemalt sama suur tähtsus.

Kas olite juba kooli ajal oma klassi parimad joonistajad?

A.D.: Joonistamise hinded olid küll kogu aeg viied, kuid ise ma ennast heaks pidada ei osanud, imetlesin hoopis üht oma klassi tüdrukut, kes oskas kohutavalt hästi hobuseid joonistada. Aga näiteks salmikutesse lasti kõigil võrdselt joonistada.

Laurensius leiab, et tavalises koolis oli ta vist klassi parim küll, kunsti-kooli minnes luges ennast aga kehvemate hulka. Sõjaväes palusid

sõbrad teda alalõpmata oma albumitesse karikatuure teha.

Kui mitu tundi päevast kulub kunstnikul maalimisele?

Laurensius: 0 – 24. Maalimine pole nagu klaveri harjutamine, mida tuleb regulaarselt teha. Vormis hoidmiseks käin ma ainult jooksmas... Igapäevast vajadust maalida mul pole. **A.D.** leiab, et peale väikest puhkust tuleb kõik isegi paremini välja. Aga väga pikka aega ta ilma kunstita olla ka ei suuda.

Mis teile rõõmu teeks?

Mõlemad: Suur näitusetellimus...

Kellele te oma kunsti teete?

Lauri: Tarkadele inimestele. **A.D.:** Neile, kes seda liiki asju armastavad, kellele see meeldib.

Kumb valmib enne – raam või pilt?

Mõlemad: Ei teagi. Nii ja naa. Vahel ka samaaegselt. Nad vist sünnivad ikka koos.

Kas teil on oma lemmikvärv?

A.D.: Kõik! Ei meeldi ainult elektriroheline. Ja heledad värvid meeldivad mulle rohkem kui tumedad.

Laurensius: Hõbevärv. Oluline on värvikasutus. Erinevatele inimestele ja kohtadele sobivad erinevad värvid. Tähtis on see, milliseid värve koos kasutada.

A.D.: Oluline on see, et oleks ilus.

Lauri: Vahel on kole ka ilus.

Lemmikunstnik?

A.D.: Mulle meeldib näiteks prantsuse kunstnik Jean Dubuffet.

Lauri: Ei ole. Saaliste (A.D.) tööd mulle meeldivad.

Nii Laurensius kui Anne Daniela on kunstikutöö kõrvalt veel kunstiopetajad ka. Laurensius õpetab Kunstiakadeemias maalimist, A.D. annab tunde Tallinna Kunstigümnaasiumis ega ütle ära ka eraõpilastele, kes tahavad näiteks Kunstiakadeemiasse sisse astuma hakata.

Küsitles Ines Mägi

**HEA LAPS
TÄNAB KUNSTI
SIHTKAPITALI**

LAPS 2000

TALLINN 28.-29.10.2000

Kalevi Spordihall

LAHTIOLEKUAJAD kl. 10.00-17.00

Oodatud on:

- ❖ lastega pered ja lapsed
- ❖ kasvatusala spetsialistid ja õpilased
- ❖ firmad, organisatsioonid, asutused

koostöös TALLINNA
SOTSIAAL- ja
TERVISHOIVAMETIGA

KASVATAJATELE
UUSI TEADMISI
JA TOOTEID

Lastele uusi
elamusi ja
ajaviidet

Sissepääs:

Täiskasvanud 35 EEK
Lapsed (VANEMAD
kui 3 AASTAT) 10 EEK
PEREPilet - kahe täiskasvanuga
koos olevad lapsed TASUTA

Lisainfo:

Globex Eesti Oü
Tiia Järvepera
(0) 645 9285

Päkapikud rautavad rongi!

Vanarahvas õpetas ikka, et talvel paranda vankrit ja suvel rauta rege. Sügis on aga kõige paslikum aeg rongi rautamiseks. Virumaa virgad päkapikud on juba suveunest virgunud ja SUPERHÜPERMEGASEGA-ÜRITUSEKS, millest Sinagi, hea sõber, võid osa saada. Päkapikkude sõber Kass Sandra kergitas saladuskatet ja teatas meile, et

- 8. - 22. detsembrini hakkab Tallinna ja Rakvere vahel kulgema JÕULUEKSPRESS, mis koosneb seitsmest vagunist, igaihes ruumi seitsmekümne kahele lapsele. See pole mingi tavaline raudruun, mis nõka-nõka jaamast jaama liigub, vaid tõeline JÕULUEKSPRESS, kus tehakse igasuguseid päkapikutöid, mängitakse, lauldakse ja korraldatakse pikapäikaviktoriine;
- Rakveres ootavad lapsed teater R. Graubergi jõuluetendusega "Valge uni", Jõulumaa, kus päkapikud oma kunste teistelegi õpetavad, joonistuste näitus, Päkapikurestoran ja –

kui ilmataat kampa tuleb – ka kelgumägi;

- tagasiteele asudes saab iga reisija raudteejaama templitöökojas jõulutemplieräljendi;
- Jõuluekspressis käib ringi üks muhe habemega mees, kes jagab maiustusi ja teeb kõike muudki, mis jõuluvanale kohane;
- lisaks rongile viivad lapsed Rakverre ka JÕULUBUSSID: 14. XII Raplamaalt, 15. XII Järvamaalt, 19. XII Tartu- ja Jõgevamaalt, 20. XII Pärnumaalt ja 21. XII Ida-Virumaaalt.

JÕULUÜRITUSTE töörühma kuuluvad Rakvere Teater, EVR Ekspress, Reisikorraldaja CasSandra ja Rakvere linnavalitsus. Projekti töörühma telefon on 6 541 542.

Peaasi, et Sina, hea sõber,
rongist maha ei jää!

Tere, loom!

NIMI: Liis Kuld
HÜÜDNIMI: Liisi, Liisbet, Liisu
SÜNNIPÄEV: 17. okt. 1986
ÕED-VENNAD: õde Triin
HUVALAD: joonistamine, laulmine
ADDRESS: Suur-Veski 7-2, Pärnu 80021
SOOVIN: leida 12 - 14a. kirjasõpra

Liis lisab oma kassi andmed:

NIMI: Felix
HÜÜDNIMI: Fellu
SUGU: isane
VÄRVUS: mustvalge
LEMMIKJOOK: Darling
PARIM MINUS: võin olla südamik
HALVIM MINUS: küünistan
SOOV FÄNNIDELE: Püüdke olla head ja nunnud!

NIMI: Triin Teder
HÜÜDNIMI: Marietta
SÜNNIPÄEV: 29.10. 1987
KOOL: Loo keskkool
HUVALAD: lugemine, Britney Spearsi piltide kogumine
LEMMIKRAAMAT: "Sabrina, teismeline nõid 5"
LEMMIKBÄND: Vengaboy's ja Passion Fruit
LEMMIKLOOM: vombat
LEMMIKVÄRV: sinine
LEMMIKSPORT: tennis ja ujumine.
SOOVIN leida kirjasõpra vanuses 12 - 13 a, ise olen 12.
 (Foto ei teeks paha.)
TRIIN TEDER, Kuusiku tee 9 - 17, Loo, Harjumaa 74201.

SAAGEM TUTTAVAKS, SÕBRAD JA SUGULASED!

Tere!

Kirjutan andmed oma sõbra Kigi-Liisbeti kohta.

NIMI: Kigi-Liisbet
HÜÜDNIMED: Pipsu, Kiku
TÕUG: pikakarvaline taks
VANUS: 2 a.
MEELDIB: ujuda, palli mängida, aknast välja vaadata
EI MEELDI: kui väntsutatakse
PARIM MINUS: ma ei hammusta üldse
HALVIM: äratan mõnikord hommikul kell 6 perenaise lakkumisega üles ja tahan palli mängida
LEMMIKSÖÖK: Chappi, kala (uskumatu, aga tõsi)
LEMMIKJOOK: piim, vesi.

Kirja pani
 Diana Tagaväli Tallinnast

NIMI: Eva-Theresa Martens
SÜNNIAEG: 29. 06. 1988
ÕED-VENNAD: vend Matis
KOOL: Tallinna Muusikakeskkool
HUVALAD: ratsutamine, jalgrattasõit, klarjeti- ja klaverimäng
LEMMIKRAAMAT: "Meisterdetektiiv Blomkvist"
LEMMIKLOOM: hobune
LEMMIKTOIT, JOOK: guljašš, fanta, segamahl
LEMMIKVÄRV: sinine
KODULOOM: viirpapagoi Hugo-Hektor

Kristi Grünberg Heimtalist intervjueris härra Hundut

NIMI: Hundu
HÜÜDNIMED: Kissu, Roju
SUGU: isane
VÄRVUS: tumehall
SÜNNIAEG: august 1997
LEMMIKSÖÖKJOOK: hakkliha, piim, vesi
PARIM MINUS: olen nunnu ja leplik
HALVIM MINUS: tikun vahel ära kaduma
HARJUMUS: kui külmkapiukse kolks käib, torman kohale
SOOV FÄNNIDELE: Ükskord on meil söögiks ainult hakkliha!

NIMI: Liivika Lilleõis
VANUS: 15 a
HOBID: kleebiste kogumine, arvutiga mängimine, Hea Lapse lugemine
KODULOOMAD: kass Diide, papagoid Tipe ja Keiko
LEMMIKNÄITLEJAD: Bruce Willis ja Sarah Michelle Gellar
LEMMIKBÄNDID: N'Sync, BSB, Five, N.Y.C.C.
LEMMIKRAAMAT: "Jessie, tule koju!"
LEMMIKJOOK: tomatimahl ja Sprite
LEMMIKTOIT: friikartulid
ADDRESS: Linte, Põlvamaa 64402, tel. 07951342.

Salmik, salmik, vaata ette!

Mõned salmid Kikult
Pärnumaalt.

Õpi, õpi, ole hea,
siis ma kingin sulle sea.
Kui sa aga tahad kana –
selle saad, kui oled vana.

Sõber, sulle ütlen ma:
ära liialt armasta!
Armastus on kibe rohi,
mida pruukida ei tohi!

Roosipõõsas voodi ees,
liblikas on selle sees.
Kui ühe roosi murrad sa,
siis mind ka meelde tuleta!

Mäleta mind kui tüdrukut,
kes alati naeris,
kuid harva oli õnnelik.

Ära istu kaua siin –
see ei ole limusiin.
Sõber ootab ukse taga,
teda vaevab sama häda.

Rõõm ja nali, lõbu, lust
noorusele passib just.
Kuid ta olgu selge, puhas
nii kui kasteheinad luhas.

Ka seal,
kuhu ei ulatu päikesekiir,
ei ole
su toreda sõpruse piir.

Järgmised värsid saatis
Merle Hunt Jõgevamaalt.

Kui oled leidnud ilmas sõbra,
kes sind kuumalt armastab,
siis on ikka ka üks süda,
kes iial sind ei unusta!

Armastus on valu ja nukrus,
armastus on õnn ja elu.

ESIMENE vaade on kõige hullem,
ESIMENE armastus on kõige suurem.
ESIMENE suudlus kõige põletavam.
ESIMENE lahkumine kõige valusam.

Kas tead,
kui sügav on meri,
kui pime on pilkane öö,
kui kõrge on tähine taevas,
kui kaugel on kodutee?

PISAR, mis veereb palgele,
on kurbuse pisar.
PISAR, mis veereb ripsmele,
on tunde pisar.
PISAR, mis veereb mu südamest,
on lahkumise pisar.

Ühele ei öitse roos,
kaks peab ikka käima koos!

HILINEDA tund aega
tähendab näidata oma suurt hõivatust.
HILINEDA veerand tundi –
rõhutada enda tähtsust!
HILINEDA viis minutit
tähendab vaid lohakust.

Tere, Triibu-Liine!
Siit leiad mõned
salmikusalmid!

Maarja Kõörna Võnnust.

Sõprus on kristall,
mille killud purunedes ei ühti.

Armasta ainult
looduse ilu,
see ei tee kunagi
südamele valu!

Ela ilmas õnnega
ja ainult ühe poisiga.
Kui sa elad mitmega,
jääb su elu ripnema.

Ära kohku eluraskuste ees,
sest elus on ka palju head!

Sulg tasa paberil liigub,
sõprus tasa südames kiigub.
Veel tasem palun ma sind:
ära sa unusta mind!

Pesukaru meenutab oma risti-vöödilise saba poolest meie vana head Triibu-Liinet, kuid tegelikult nad sugulased ei ole. Kui lapsur armastab pes-ta ENNAST, siis pesukaru loputab enne söömist vees puhtaks kõik oma TOIDUPALAD – olgu siis tegemist konnakarbonaadi, kalaprae või puu-viljaga. Pesunaise nobeduse järgi on see loom ka oma nime saanud. Muide, loodusteadlased, kes on pesukarusid põhjalikult uurinud, väidavad, et vabas looduses nad oma toidu pesemisest ei hooli, ning oletatakse, et puuris elades kompenseerivad pesukarud nõnda tegevuse puudumist.

KUS PESUKARUD ELAVAD?

Nende isamaa on Põhja- ja Kesk-Ameerika, kuid nüüdseks on nad kohanenud ka mujal – peamiselt Lääne-India saartel ja Saksamaal. Sakslastest jahimehed leidsid, et pesukaru on üle prahi jahiloom: tal on kaunis kasukas ja maitsev liha. 1920. aastatel veetigi Saksamaale kena pesukarukamp, kes pidas euro-elu nii mõnusaks, et muudkui paljunes ja paljunes. Viisat küsimata kolisid paljud pesukarud ka Prantsusmaale ja Madalmaadesse, nii et praegu peljatakse, et atsakad loomakesed võivad hakata looduse tasakaalu ohustama.

SÖÖGIKS KÕL BAB KA SEE, MIS HAMB ALL KARJUB!

Pesukarude ümberkohanemise üheks põhjuseks on see, et nad on kõigesööjad. Konnad, kalad, vähid, hiired, marjad, pähklid, puuviljad – kõik sobib pesukaru toidulauale. Nad kohanevad ka linnaeluga ning võivad prügikastimeestelt leiva käest võtta: New Yorgis nähti pesukaru, kes sai hakkama jäätmekonteinerist leitud konservipurkide avamisega! Munavargus on osavate, pikkade ja tundlike varvastega pesukaru jaoks naljaasi.

PESUKARU laiendab pesuvaru

Täiskasvanud pesukarud on umbes meetripikkused ja kaaluvad 10 kilo ringis. Talveune jooksul kaotavad nad oma kaalust peaaegu poole. Siis on nad üpris kõhnad ja räsitud ning võivad kergesti marutõppe haigestuda. Seepärast hoiatatakse lapsi armsa pehme mängulooma välimusega pesukaru eest: uudis-

himulikud ja lõbusad loomakesed la-sevad ennast sülle võtta ja silitada ning limpsivad inimsõbra nina... Aga arstiõendit nad ei esita ja marutaud on sedavõrd raske tööbi, et parem karta kui kahetseda.

KES ON PESUKARU SUGULASED?

Pesukarulaste sugukond jaguneb kaheks: ameerika ja aasia alamsugukonnaks. Ameerikas elavad sabaga sugulased: triipsaba, ninakaru ja kinkažu, Ida-Aasia sugulast pandat võiks aga ebateaduslikult kaisukaruks nimetada. Tema liha ei söö, vastu ei rabele ja on üldse leebe loomuga kolme-neljakilone pontsakas loomake.

Kes arvab, et pesukaru sugulane on ka kährik, sellega pesukaru ei räägi. Kährik kuulub hoopistükkis koerlaste sugukonda – kes teab, millal ja kust ta endale sai sellise musta maski nagu pesukarul...

Alma Stern

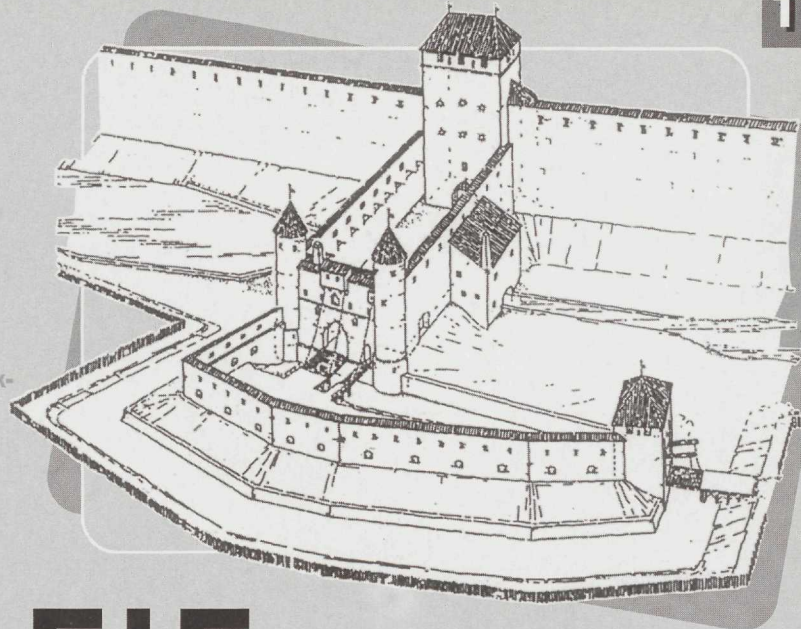

Alates kõige kaugemate aegade hämarusest on inimesed püüdnud end võimaliku ohu vastu kaitsta, otsides kindlamat kohta, kuhu vaenlasel oleks raske ligi pääseda, endal aga oleks ümbrusest hea ülevaade ja võitluse puhkemisel parem positsioon. Meie maal on sellisteks paikadeks rannalähised saarekesed ja sisemaal kõrgemad künkad või mäed, eriti kui neid ümbritsevad jõekäärud või sood ja rabad.

Kõige algelisemad kindlustatud asulad on teada juba juba rohkem kui 2500 aasta tagant. Selleks ajaks, kui ristsõdijad 13. sajandi algul meie esivanemate maale jõudsid, oli Eestis sadakond linnust. Tavaliselt paiknesid need looduslikul kõrgendikul, mida vahel ka inimeksi oli kõrgemaks kuhjanud. Künka harjale rajati ringvall ja selle peale tugevatest palkidest pihttara, mille varjust sai vaenlasele nooli ja odasid kaela saata. Suuremates linnustes olid juba ka värava kohal ja vahel vallidelgi palgist kaitsetornid. Lehekülje all näete muistsete eestlaste ühe suurima linnuse – Varbola väljakaevatud väravakäigu alusel tehtud oletuslikku joonistust, milline võis linnusevärav kunagi välja näha. Varbolat on isegi Muinas-Eesti pealinnaks arvatud. Tolle linnuse pindala oli 2 hektarit ja väljaspoolt 8 - 9 meetri kõrgune ringvall oli 580 meetrit pikk.

Viru värav Tallinnas (1471-73) (Rekonstruktsioon.)

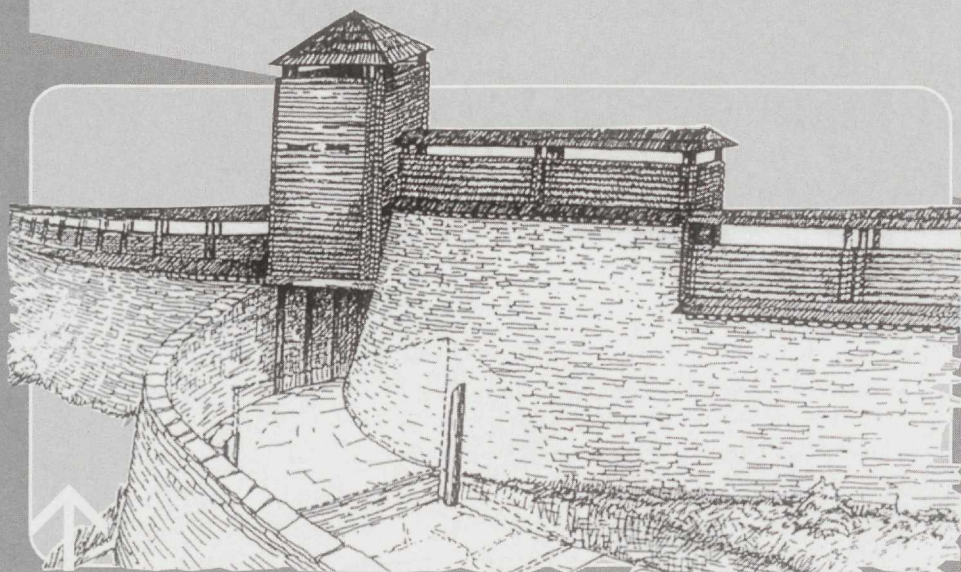

MEIE LINNUSED JA LOSSID

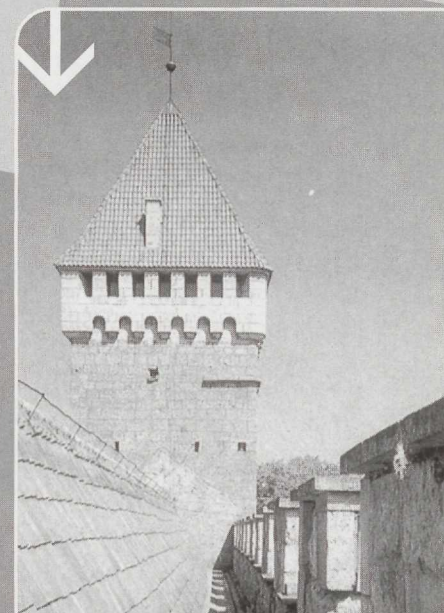
Kuigi oleme uhked oma esivanematele, kes aastakümneid oma linnustes ristsõdijatele vastu panid, peame tunnustama tõsiasja, et Lääne-Euroopas oli ehituskunst meie omast mõõtmatult kaugemale arenenud. Samal ajal, kui meie maal veel sideainetki kivimüüri tegemiseks ei tuntud, ehitasid ristsõdijad Pühal Maal ehk Palestiinas selliseid linnuseid, nagu pildil (lk.12) näha. Kui nüüd meigi maa haarati ühtsesse Euroopa kristlikku kultuuriruumi, jõudis tookordne moodsaim ehituskunst kiiresti Eestisse.

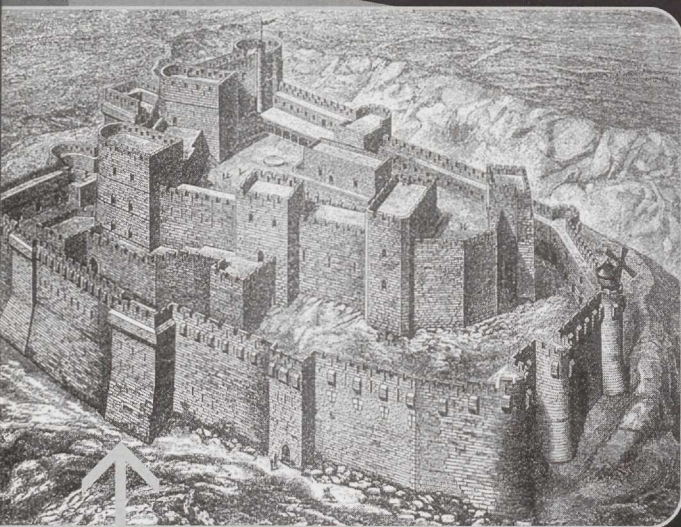

Kuressaare linnuse ristikaik. Vaade müüri

Varbola linnusevärava rekonstruktsioonikitse

Johanniitide ehitatud Kraki kindlus (Rekonstruktsioon.)

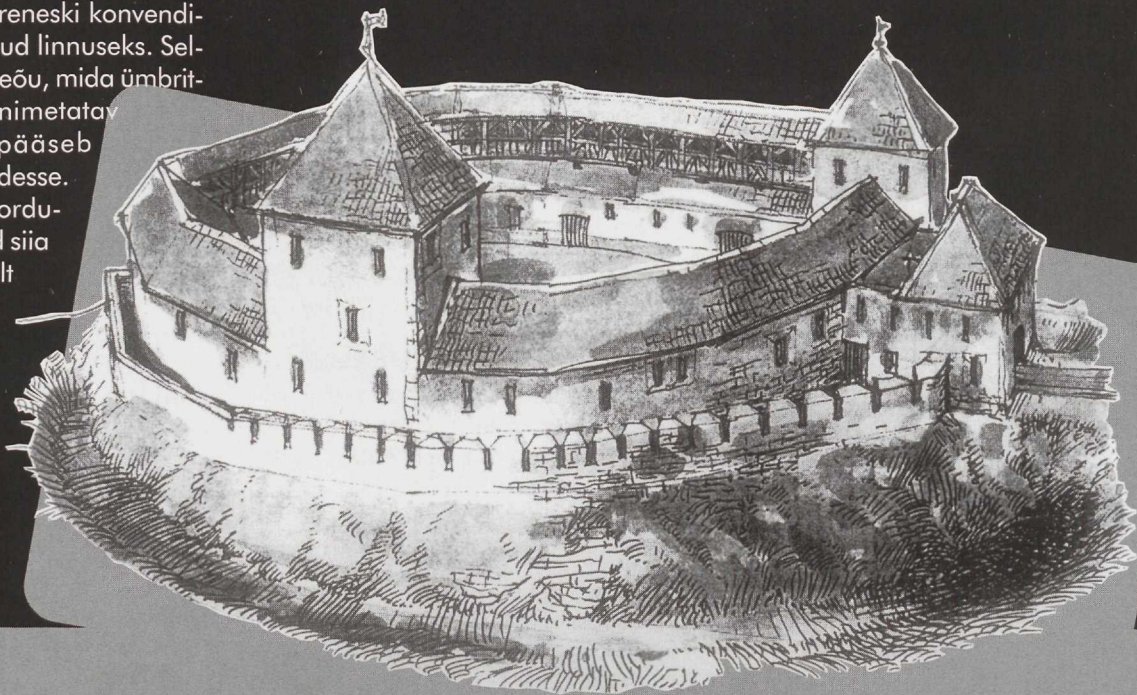
Keskaegsed Lääne-Euroopa linnused jaotuvad kaheks suureks rühmaks. Osa linnuste kaitsemüür järgis kõrgendiku serva, millel linnus asus, ja oli seega ebakorrapärane. Meil Eestis on selliseks näiteks Lihula linnus, mis väljakaevatud müürijäänuste järgi otsustades võis näha välja nii, nagu pildil kujutatud.

Meie maal palju levinumaks linnuse tüübiks oli aga **konventihoone**. Selle kaugeks eeskujuks oli Vana-Rooma kindluse tüüp, mida nimetati ladina keeles *castellum*, eestipäraselt kastell. Tegemist on ristküliku kujulise põhiplaani linnusega, mis meie maad sajandeid valitsenud sõdurmunkade Saksa ordu aladel sai mõjutusi kloostriarhitektuurist ja areneski konventihoone nime saanud linnuseks. Sellisel linnusel on siseõu, mida ümbritseb ristkülikuks nimetatav galerii. Sellelt pääseb erinevatesse saalidesse.

Kapiitlisaal – orduvennad kogunesid siia iga päev, et ühiselt nõu pidada ja kuulata peatükke piiblist

Lihula linnus
13. sajandi lõpul.

või ordu põhikorrast.

Reflektoorium – selles saalis orduvennad sõid ühiselt ja korraldati ka pidulikke kokkutulekuid.

Dormitoorium – niisugust nime kandis magamisruum.

Kabel – ruum, kus orduvennad palvetasid.

Kõige paremas korras konventihoone tüüpi Eesti linnustest on Kuresaare piiskopilinnus.

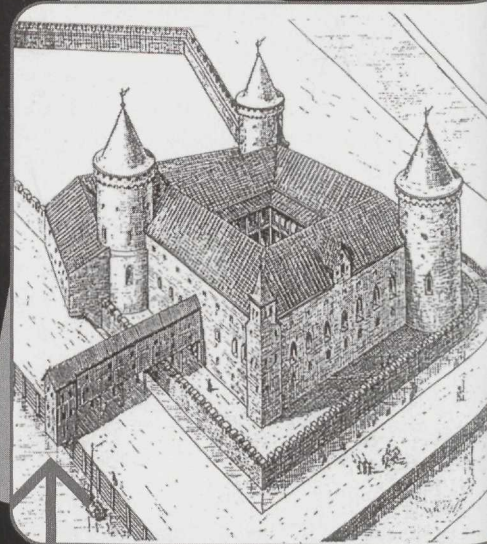
Lisaks korrapärase põhiplaani konventihoonele ehitati vajaduse korral selle ette rohkem ohustatud suunale eelkindlusi ja müüre, nagu on näha joonisel Riia ordulossist sellisena, nagu see kunagi oli.

Arvukad linnused olid kolme sajandi vältel selleks tugisambaks, mis aitas meie maad kaitsta vaenlaste sissetungide vastu. Nii mõnigi kord linnuseid ka vallutati, lõhuti ja ehitati taas üles. Oli siiski ka üks võimas kindlus Eestis, mida kunagi ei suudetud vallutada – nimelt Tallinn. Riia kõrval oli Tallinn kõige võimsam kindlus Vana-Liivimaal, nagu keskajal Eestit ja Lätit nimetati. Juba 13. sajandil alustatud linnamüüri tugevdati ja täiendati pidevalt ja Liivi sõja eelõhtul, 16. sajandi keskpaiku, oli

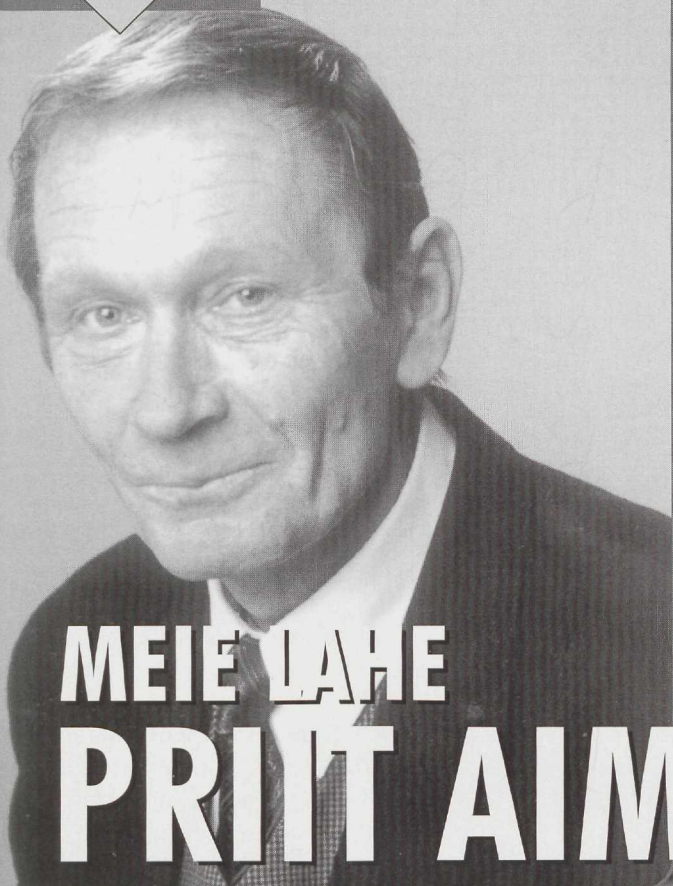
14-14 meetrit kõrge müüri pikkuseks juba kolm kilomeetrit. Linna kaitseks oli ehitatud 45 kaitsetorni ja sissepääsuks kuus tugevasti kindlustatud väravat. Üks neist oli Viru värav, mille eeltorne võime tänaseni näha. Juuresoleval pildil on kujutatud aga Viru väravat nii, nagu see keskajal välja nägi.

Kivist linnuste aeg sai ümber siis, kui tulirelvad kasutusele võeti. Sellest aga juba järgmine kord.

Hannes Valter

Riia orduloss (Rekonstruktsioon.)

Meie lahe

MEIE LAHE PRIIT AIMLA

Lemmikvärv?

Sinine, pühade puhul koos musta ja valgega. Tihti meeldivad kontrastiks ka punased laigud – näiteks mu auto.

Lemmiktoit?

Kartul. Tõsine toit ilma kartulita on ikka ainult sissejuhatus hilisemale kartulisöömisele.

Lemmikraamat lapsepõlves?

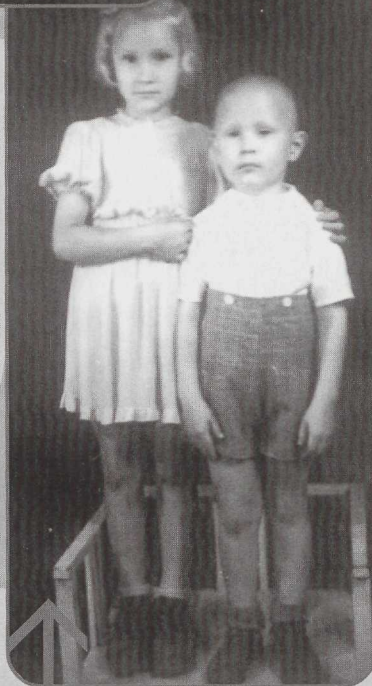
Esimene raamat, mida lugedes nutsin, oli Arkadi Gaidari "Trummilööja saatus".

Millal õppisid lugema?

Seda ei oska öelda – äkki alles koolis? Öde mäletab, et R-tähte hakkasin ütleva oma 4aastaseks saamise päeval.

Kas sul lapsi on? Mis on nende nimed?

Mul on kolm last: Triin, Liis ja Siim. Esimese lapse lapsed on Laura (11) ja Karl-Erik (3), teise – Mirjam (6), kolmanda – Johanna Liisa (2) ja Johan Kristjan (1).

Siin on Priit koos vanema õega, kes kuulis esimesena, et Pliit on hoopis Priit.

LUGU KIREVAST KANAST

Lehmad tulid kanalasse kaebama, et ei saa uneajal üldse magada, kuna üks kirev kukk hulgub igal ööl kella kahe ja kolme vahel ringi ja segab nende und. Kanapealik proua Kanapea vastas:

"See hulgas pole selle karja hulgas. Meie kari on valge, kirevat kukke siin ei olegi. Kas te, veisekesed, olete kanapimedad?"

Selle peale jäid lehmad vaikselt mäletsema, sest nad ei mäletanud ju, kas nägidki üldse, mis värvi hulgukukk oli olnud.

Üsna varsti saabusid samasuguse kaebusega kanalasse metssead:

"Meie tahame öösiti metsa all rõhkida, aga üks teie kirev kukk käib puude vahel ringi ja kogu õhk on nii paksult tema kisa täis, et meie rõhkimine ei mahu enam ära!"

Proua Kanapea vastas närviliselt:

"Kulla sead, minu kuked seal ei sigatse. Seletasin just veistele, et meil polegi kirevaid kukki, siin on kõik valged!"

Aga metssead ei jätnud jonnii:

"Lehmad võivad seda uskuda, neil on silmad kõrgel, nad ei ulata madalale vaatama. Sea pea on maadligi, see näeb juba jalgadest ära, kas läheduses siblib põrsas, mutionu või kukk. Ja metsas oligi just valge kukk!"

"Enne kaebasite kireva kuke peale ja nüüd järsku valge?" pahandas Kanapea.

Metssead vastasid üheskoos:

"Kuke värv meid ei huvita. Olgu must, punane või valge, aga kui öösel kireb, siis ta rikub korda. Kiregu päeval!"

"Ah et selles mõttes kirev kukk," sai proua Kanapea nüüd aru. "Aga te jutt ei käi lehmade jutuga kokku. Teie kaebuse järgi kireb kukk metsas PUUDE vahel, aga veised kurtsid, et ta kireb KAHE ja KOLME vahel. Kus ta siis ikka kireb?"

S u u r
emis kirtsutas
kärssa ja arvas:
"Ta kirebki kahe ja kolme puu va-
hel!"

Kanapealik katsus tüli ära lõpetada: "Näidake mulle, oo sead, seda huilgavat hulgust, ma tahan teda karistada!"

"Ei meie oska neil vahet teha," kurtis kurb kult. "Iga siga on oma nägu, aga kukkedel on kõigil ühed kukenäod."

Nüüd ei jäänud proua Kanapeal muud üle kui kukked ükshaaval üle kuulata.

"Meie ei käi öösiti kiremas," vandusid kõik kuked. "Me peame hommikuti vara tõusma, et kell 4 kanala üles äratada. See peaks päris loll olema, kes kell 2 oma magusat und rikub ja metsasalus kirema kipub! Meil sääraseid lolle ei ole. See polegi üldse mingi kodukuke komme, too öökireja on vist mõni kodutu riukukk lõunamaalt!"

Proua Kanapea jäi kukkesid uskuma. Aga ta oli muide ka kavalpea, seepärast andis ta oma valgele kanakarjale käsu nokad puhtaks nühkida ja märguande peale kõik koos kukena kireda, tulgu mis hääl sealst siis tuleb.

"Küll me kangekaelsed kaebajad lehmad ja metsesad saavad hääle järgi aru, kelle kääksumine metsas kostab," selgitas ta. "Üks ja kaks ja kolm ja korraga, kanakari kiiresti kirema!"

K a n a d
olid küll

solvunud, et neid kontrolliti, aga pealiku käsku peab täitma. Taeva all kõlas kanakarja ühendkoor. Kuked muidugi raputasid nõrdinult päid.

Nüüd küsis kanapealik: "Öelge, veised ja notsud, kas tuttav hääl oli kosta?"

"Hääled olid võõrad," vastasid loomad.

Aga nüüd võttis sõna üks läheduses viibinud valge lambuke: "Vabandage, et ma segan, aga kui mõni kana hoidis oma noka kogu aeg kinni, siis ta ju ei kirenud ja tegi järelikult sohki!"

Proua Kanapea pani imeks, kust tuleb üks tallele sohitegemise mõtte peale?

Uteke värvus üle kere punaseks: "Ma olen ise ju kah väike petis, vahel valetan, nii et suu suitseb. Näiteks ütlen kõva häälega: "Mää!" siis, kui õieti mingit mää ei olegi. Ja kui mina valskust teen, kas ei või siis patustada ka mõni tibu? Seda nägin ma igatahes päris täpselt, et varemalt äärmiselt kana üldse ei kirenud, ausõna!"

Kana, kellele ütt osutas, ütleski ausalt: "Ei laulnud jah, sest ei oska hästi kireda ja te oleksite kohe aru saanud, et mina teengi öösiti seda koledat häält."

Teistel läksid imestusest suud valla.

"Miks sa siis, väeti valge valevorst, metsas öösiti kukke mängid?" päris kanapere.

Väike valge kana ohkas ja tunnistas: "Juba tillukese tibuna oli mul kahju, et ei koorunud munast isakanana, ja mõtlesin vähemalt kiremise ära õppida. Aga andke andeks, kui ma ei tööta, et enam nii ei tee, sest tahan kukehääle kunagi selgeks saada. Päeval kaagutan ja nokin, munen ja haun, aga las ma öösel kuketan veidi!"

"Miks sa kiremiseks päeva ei kasuta ja öösiti end väsitad?" imestasid sõbrad.

"Päeval ma kardan, et kuked naeravad mind välja. Ja öösi on põnev, sel ajal käib metsas kõiksugu riukukkesid ringi, keda ma jubedalt pelgan. Aga kes ei näe, et ma kana olen, ei tule mu metsikut kiremist kuuldes selle pealegi, et mul hirm on."

Teised kanad panid pead viltu ja otsustasid: "Meil ei ole selle vastu midagi. Kui aga kuked sulle seda matkimist pahaks ei pane..."

Kuked ajasid uhked punaharjad püsti ja soputasid isekeskis sosistades oma sorgus tiibu, siis vastasid: "Vabad lojused ja linnud vabal maal tohivad kõike, mis hing igatseb. Tehkem nagu inimsugu: kui on soe ja täis pugu, siis ei ole teisest lugu. Aga sel juhul ei tohi ka neid kukkesid keelata, kellele meeldiks munemist proovida. Igaühel oma veidrused!"

Kanad plaksutasid tänulikult tiibu. Veised ja sead vehklesid sabaga ja lubasid kaagutamise kursustele minna.

Põrsas küsis vasikalt: "Kas sa lubad mul lehma moodi ammuda?"

Vasikas vastas: "Luban ikka, ma võin ju vahetevahel nalja pärast rõhkida!"

Sellest ajast peale ei imestanud ükski loom ega lind, kui öösiti valeskuke valjuhäälselt kiremist kuulis.

Ja kui öine kiremine kanalasse kostis, kaagutasid kana endised kaaslased läbi une leebe naeratusega: "Meie uljas Valge Kirev Kana!"

Triibu-Liine!
Õpetan sulle ühe
laheda triiki!

KINDEL TORN

- joonlaud
- kabenupud

Kui tahad seda triikki oma sõprade ees esitada, tuleb sul natuke harjutada.

Tee umbes kümnest kabenupust korralik torn. Võta joonlaud (või mõni muu lame ese, mis on mängunupust õhem). Nipsa sellega (joonlauda mööda lauapinda libistades) torni alumist mängunuppu. Kui teed triiki õigesti, siis ei kuku torn ümber, vaid jääb ainult ühe mängunupu võrra madalamaks. Trikk nõuab osavust ja harjutamist.

Liis Kuld Pärnust

SÕBER ANNAB NÕU

MÕNUS MAGUSTOIT MEISTRITALE

- 2 tl kakaod
- 1 munavalge
- 2 munakollast
- 1 tl kohvi
- 3 spl suhkrut
- natuke kaneeli, piima

Kõik komponendid omavahel segada, panna sügavkülma ja hoida seal, kuni on parajalt kõva. NB! Seda magustoit on kõige parem lutsutada!

Nele Luik Läänemaal

PABERIVABRIK KIRJUTUSLAUAL

Triibu-Liine!
Õpetan sind ise
paberit tegema!

Kõigepealt lõika väikesed paberitükid vanast ajalehest ja pane need vette ligunema. Kui need on hästi läbi vettinud, siis hõõru neid ja purusta näppudega, kuni trükk kaob. Siis tee segu ühtlaseks ja asetä ajalehele, kus ta peab aegamisi kuivama.

Sandra Yungi Viljandimaalt

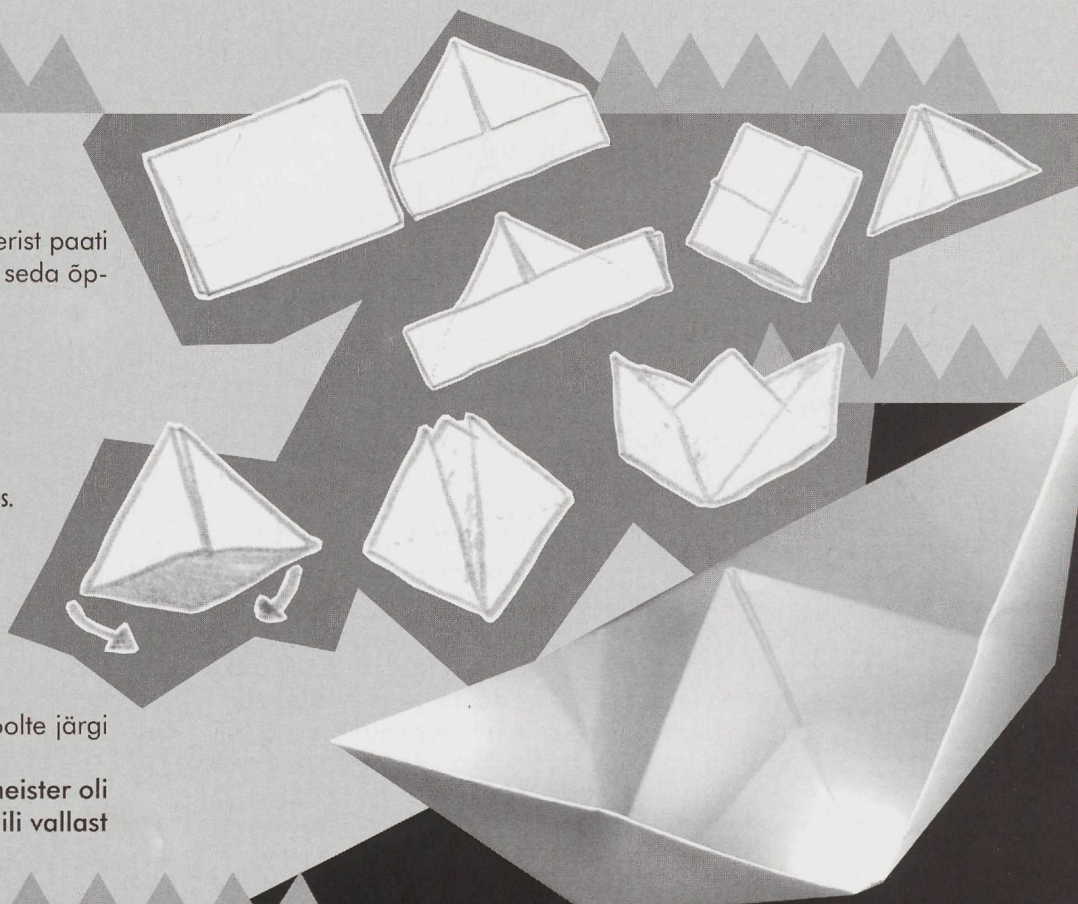
PABERLAEVUKE

Neil, kes ei oska veel paberist paati võltida, on nüüd võimalus seda õppida.

1. Võta üks tavaline A3 joonistus-paber ja voldi poleks.
2. Pööra nurgad peale.
3. Keera alumised vabad servad üks ühele, teine teisele poole üles.
4. Tõmba laiaili nagu joonisel näidatud.
5. Keera nurgad üles.
6. Ja keera nad veel kord üles ja paat ongi valmis!

Ning siis tuleb see veel noolte järgi lahti tõmmata!

Paadimeister oli
Liina Noormets Kiili vallast

MINUGA SEDA EI JUHTU!

Mina ei jää sõltuvaks,
ma ainult korra proovin.
Sõltuvaks jäävad ainult
lollid ja nõrgad.

Just nii mõtlevad kõik, kes esimest korda narkootikumide proovivad. Kõik tänased narkomaanidki on kunagi nii arvanud. Ma ainult proovin, see üks kord ei tee midagi.

Ega üks proovimine kedagi enamasti veel sõltuvaks teegi. Kuid ka üheainsa tarvitamise tagajärjed võivad olla ootamatult tõsised. Nimelt ei tea keegi ette, kuidas tema organism sellele reageerib.

Ette teada on ainult see, et narkootikumid mõjuvad kasvavale lapsele palju kiiremini ja tugevamalt kui täiskasvanule.

Muide, sageli proovitaksegi narkootikumide selleks, et suurem ja tähtsam paista.

Tihti veel vanema sõbra või õevenna eeskujul. Kahjuks ei tee narkootikumid kedagi täiskasvanumaks. Pigem vastupidi – uimastite tarvitamine võib lapse normaalset arengut koguni aeglustada ja takistada! Sest narkootikumid mõjutavad nii sugurakkude kui ajurakkude arengut. Seega võib narkotarvitajal suureks saamine veel kauem aega võtta kui teistel.

Samuti ei maksa uskuda "vanemate ja targemate" sõprade või õdede-vendade juttu, et neile ei teinud see või teine aine midagi halba. Neile ei teinud, sulle võib-olla teeb. Seda ei tea keegi. Sest sama narkootikumi mõju erinevatele inimestele on täiesti erinev. Mis ühele midagi paha ei tee, võib teisele eluohtlikuks saada.

Ja kui lapsel juba on mingi tervisehäire, teeb narkootikum selle ainult

hullemaks. Näiteks haige südamega laps võib uimasti tarvitamisel lihtsalt kokku kukkuda. Ka haiged neerud jäävad uimastitega kokku puutudes veel haigemaks, samuti kahjustavad uimastid maksa.

Ja üldse on igasuguse narkootikumi kasvõi ühekordne proovimine ALATI enese ohtu seadmine. Sest iial ei tea ette, mis juhtuda võib.

Muidugi, lapsed on lapsed. Mida rohkem neid keelata, seda põnevam keelatud asi tundub. Seda teavad kõik lapsevanemad ja õpetajad. Sest ka nemad on kunagi lapsed olnud. Et lapsed siiski pisut kuulaksid ja kõike keelatud kohe proovima ei jookseks, ahvardatakse neid keelust üleastumise korral mingi karistusega. Kes midagi midagi ära lõhub, peab uue muretsema, või vähemalt killud kokku korjama jne.

Narkootikumi tarvitamisele järgneva karistusega on aga keerulisemad lood.

Sest selle "pahateo" tagajärgi ei saa lihtsalt kühvlile korjata ja prügi-kasti heita. Karistus võib kesta kogu ülejäänud elu. Nimelt muutub narkootikumi tarvitanud inimese tegelikkus täiesti teiseks. Ning endist maailma ja tegelikkusetaju pole ühegi vahendiga võimalik tagasi tuua.

Lisaks sellele eluaegsele karistusele on narkootikumide omamine ja tarvitamine seadusega karistatav. Pärast esimesel vahele jäämist tehakse rahaträhv ning järgmisel korral ootab seaduserikkujat juba arest.

Sellegipoolest pole neil, kes juba hädas on, kunagi hilja abi otsida. Selle eest ei karistata kedagi. Aga

paranemine sõltub väga palju endast, arstid ja psühholoogid üksi kedagi terveks teha ei saa.

Niisiis on kahtlemata lihtsam narkootikumidega üldse mitte tegemist teha.

Sest ainus täiesti kindel viis sõltuvust ära hoida on narkootikumide üldse mitte proovida. Kõik edasine on juba loterii. Ja nagu loteriis ikka – õnn naeratab vaid vähestele. Lastekirjuri lugedes aga on kindlamasti kindel, et midagi head leiab seal igaüks! Ja üldse – moodne on olla terve ja elada tervislikult. Seetõttu ei saa narkotarvitajat paremgi tahtmise juures moodsaks inimeseks nimetada.

Narkootikumidest rääkis
psühholoog Ellu Eik, kirja pani
Evelin A. Västrik.

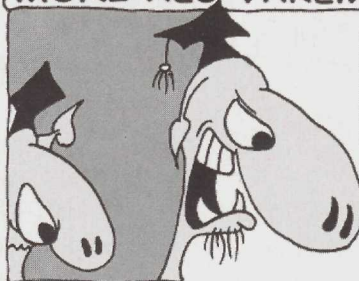
SHUUGE

ÜHES VÄIKESES
LINNAKESES

MÕNI AEG VAREM KUU PEAL

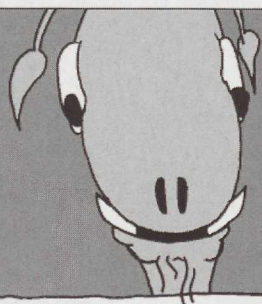

...JA MIDA VÕID
SA ENDA
KAITSEKS ÕELDA?

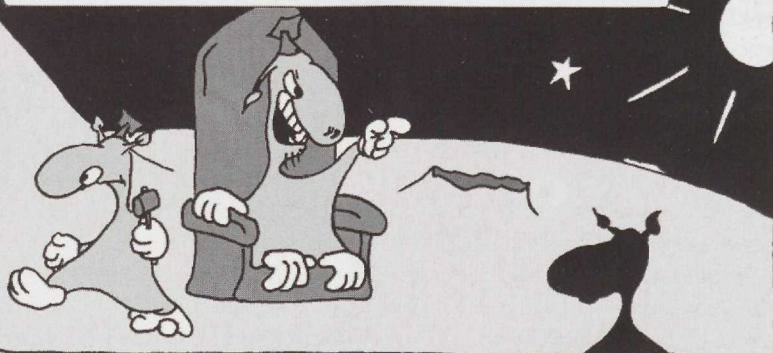
MIKS TE MIND
SÜÜDISTATE?
MA OLEN JU ALLES LAPS.

LAPS?! SA OLED OMA 380 ELUAASTA
JOOKSUL JÕUDNUD ENAM
KOERUSI TEHA KUI KÕIK
EELNEVAD KUUASUKATE
PÕLVKONNAD KOKKU SEDA
TEHA ON SUUTNUD.

SESTAP PEAME SULLE MÄÄRAMA KARISTUSE.
KARISTUSEKS SAAB SULLE OLEMA KAHEAASTANE
VÄLJASAATMINE KUU LOODUSLIKULE KAASLASELE,
MIDA SEALSE MÕISTUSEGA ELUVORMI ESINDAJAD ISE
MAAKS KUTSUVA.

KAS SEAL ARSTE
ESINEB. KARDAN, ET
SAAN REISIL OLLES
TUULETÕMBUSEST
NOHU JA PEAN
SEDA KUIDAGI
RAVIMA.

TA ON IKKAGI VAHVA.
LOODAME, ET TA SAAB
SEAL HAKKAMA...

MÕRVIK 2000

... **M**onopolimänguski selgitatakse varsti välja maailmameister? Kahjuks ei saa lapsed maailmameistri-võistlustel osaleda – meistrikan-didaadid peavad olema vähe-malt 18aastased. Tore on aga see, et oktoobrikuus Kanadas peeta-vate meistrivõistluste ajal saame põialt pidada ka oma maa võistlejale. Võitja võib igatahes oma toa lauamänge täis osta: auhind ületab 14 000 dollarit...

... **Ü**ks saksa ajakiri esitas enam kui 2000 lapse-le küsimuse: "Missugust lauset kuuled oma vanemate suust kõige sagedamini?" Kui vastused said kokku loetud, selgus, et vanemate lemmiklauseks on "Ko-rista oma tuba ära!" Teisel kohal oli hoiatus: "Ära sa kellegagi kaasa minel!" ja kolmandal "Söö ometi midagi tervislikku!" Aja nüüd kõrvad kikki ja salvesta kõr vade vahele OMA isa-ema (või ka mõlema) lemmiklause, mis on just sinu jaoks leiutatud!

"Korista oma tuba ära!"

... **S**akslane Manfred Klau-da võiks vabalt mitu päeva veeta potil istudes? Nimelt kogub see mees juba pikemat aega ööpotte ning tema 9400 anumast koosnevat kollektsiooni peetakse maailma suurimaks. Kõige haruldasematel pottidel istuti viimati 400 aastat tagasi – need kuuluvad 16. sajandisse.

KAS TEAD, ET...

... **m**aailmarekordi-mees on välja selgitatud ka sellisel haruldasel alal nagu metallisöömine? Brasiilia arstide õnneks püstitati see rekord neist üpris kaugel – Prantsus-maal, Grenoble'is –, sest kõik see rauakolu, mille Michel Lautitot kinni pistis, poleks küll vist haigla-muuseumi ära mahtunud. Arstide imestuseks söi rauasööja aastatel 1966 – 1977 ära 18 jalg-ratast, 15 ostuvankrit, 6 küünla-jalga, 2 voodit, Cessna tüüpi len-nuki, arvuti ja koguni kirstu koos käepidemetega – ühtekokku pea-aegu 8 tonni ulatuses metalli. Mehel on tõepoolest raudne magu – ainsad asjad, mis ta südame pahaks pidavat ajama, on rauasööja enda sõnul banaanid ja kõvakskeedetud munad.

... **B**raasiilias, Rio de Janei-ro haiglas võib imet-leda isevärki näitust? Eksponaati-de hulgas on igasugust trääni: metallrahasid, nõöpe, rõhknae-lu ja kirjaklambreid. See pole ta-valine pуди-padi – kõik need ese-med on arstide poolt patsientide kõhust välja opereeritud... Sel-lest, et makku võis sattuda pude-likork või nõöpnöel, võib veel kuid-agi aru saada, kuid küll tahaks näha, mismoodi tegutsesid agarad patsiendid, kes said hakkama välgumihklite ja taskulambipata-reide allaneelamisega! Erilisel au-kohal seisab aga näitusel seede-trakti sukeldunud hambahari, nii pikk kui lai...

... **a**nsamblil Spice Girls on nüüd olemas täp-sed koopiad, kes ei tee suud lahti ei käskides ega ka paludes? Nimelt otsustati poppidest pipra-plikadest valmistada vahakujud, mida nüüd – pärast seitse kuud kestnud tublit tööd – seisavad kuul-sas Madame Tussaud' vahakujude muuseumis. Nukud ei kuulu just odavate kilda: Eesti kroonidesse ümber arvestatult ületab iga va-hakaunitari hind 800 000 krooni.

... **m**aailma kõige noore-ma kangelase tiitel kuulub leedu tüdrukule Kristina Stragauskaitele, kellel oli vaprus-medali saamise ajal turjal 4 aas-tat ja 8 kuud. Kristina sai nimelt vanemate äraolekul tekkinud tulekahju ajal omal jõul hak-kama väikeõe ja vennakese päästmisega. See juhtus 1998. aasta aprillikuus. Enne Kristina kangelastegu oli noori-maks kangelaseks viie-aastane Kanada poiss Julius Rosenberg, kes sai ordeni selle eest, et tegi tuule alla kur-jale mustale karule, kes ründas Ju-liuse kolme-aastast öde.

MÕTE ELUST ENESEST

INGEL UNDUSK

Algus juuli-augustinumbris

LASTEVANEMATE KOOSOLEK

See lugu on pühendatud kõigile lastele ja nende vanematele

Lastevanemate koosolek läks täitsa metsa. Piller oli vanemate inimeste silmis tore õpetaja, kes õpetab lastele ilusasti, lahke tooniga ära kõik, mis vaja. Piller naeratas ilusasti ja rääkis vanematele, kui tore klass tal ikka on. Vanemad said aru, et tegu on lahke inimesega, ja keegi ei küsinud ühtegi küsimust laste kaebuste kohta.

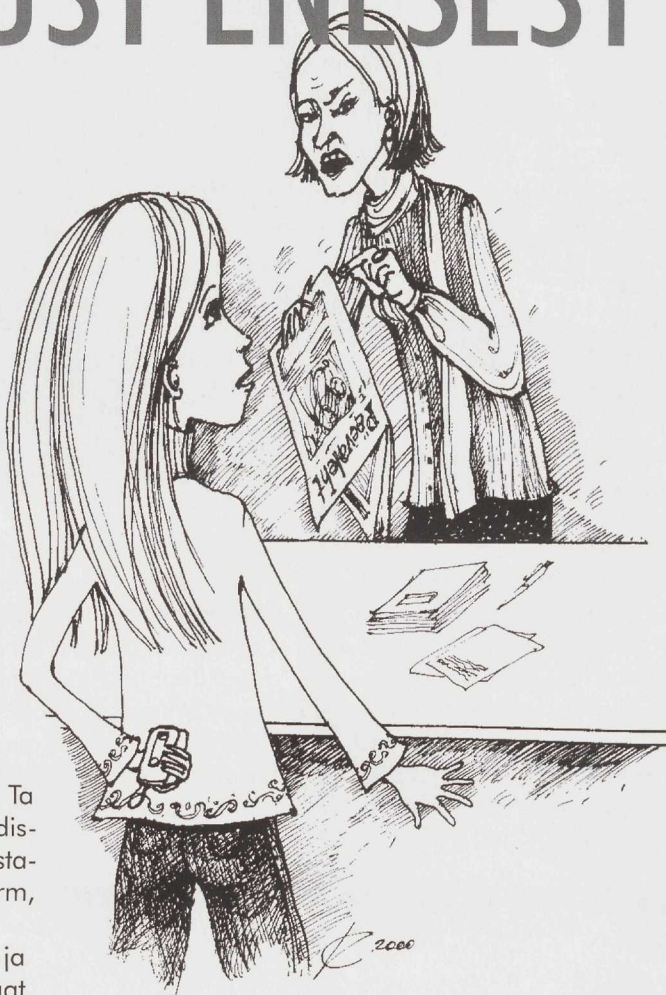
Me otsustasime, et meie vanemad saavad tõe teada. Maksu, mis maksab. See pidi aga üsna pea toimuma, sest Piller oli vahepeal vägivaldseks läinud.

Mõtlesin, et äkki oskab Hendrik mind aidata. Ta mõtles natuke aega, võttis siis sahtlist väikese lindistaja ja andis selle mulle. Ise ütles: "Võta see lindistaja, mine homme Killeri kabinetti ja lindista see lärm, mida ta teeb. Nii saate kergesti Killerist lahti."

Olin rõõmus, et vend mind jälle aidata sai, ja tulin oma tuppa tagasi. Olin kindel, et see aparaat mind aitab. Kui me siis juba Killerist lahti saame, läheb koolielu mitu korda paremaks. Aga see saladus, mida Hendrik minu eest varjab, tuleb kindlasti teada saada. Siis peaks kõik enam-vähem normaalseks muutuma, kui just Hendriku saladus pole see, mis kõik ära rikub.

Mul on ka asju, mille pärast rõõmustada. Mamps rääkis, et ostame endale hamstri. Õieti lubas ta selle mulle osta. Mul on suva, kas mulle või meile. Ma armastan hirmsasti loomi. Nad on ju hirmus armsad olevused. Tegelikult tahaksin rohkem küll koera, kuid oleme sellest juba mitmeid kordi rääkinud ja mampsi jutu järgi on see võimatu unistus. Sel juhul lepin hamstriga. Peaasi, et mingi loom oleks. Ma pole õieti kunagi loomata elanud. Paar aastast oli mul suur bernhardiin. Ta oli lõputult armas ja ta nimi oli Luutsius. Sellest peale ma lubasin, et kõik mu koduloomad saavad L-tähega nime. Luutsius oli kaheksane, kui ta suri. Mina olin siis kümnene. Siis vahepeal olid meil kuldkalad, kuid me läksime reisile ja selleks ajaks andsime nad vanaema kätte hoiule. Too aga kiindus kaladesse nii ära, et keeldus meile neid tagastamast ja siis ta saigi nad endale. Tobe lugu.

Luutsius oli vahva koer. Ta oli kõigiga väga sõbralik,

Pildi joonistas Kirke

kuid mind hoidis ta kõige enam. Olime kogu aeg koos. Ma jumaldasin teda. Siis aga suri ta vähki. Arvasin, et leinan teda igavesti. Istusin mitu päeva järjest tema haa juures ja muudkui nutsin. Mul polnud tahtmist süüa, juua ega magada. Olin meeleheitel. Mõtlesin ainult talle ja ta mälestusele. Siis aitas mind mu armas vend, kes rääkis mulle jutte Luutsiuse elust kaunis paradiisis koos teiste koertega. See küll aitas, aga mul oli ikkagi kurb ja üksildane tunne. Ma ei unusta oma kutsat iialgi. Isegi siis ei unusta, kui olen vana ja hall.

JA ÖNNESTUSKI

Lugu on pühendatud neile, kes armastavad õpetajale kätte maksta.

Nüüd räägin ma sellest, mis juhtus Pilleri kabinetis.

Meil oli lõks valmis. Kõik, mis vaja, oli olemas. Olime kõik kindlad, et seekord saame Killerist lõplikult lahti. Ma olen juba mitu korda öelnud, et Killer armastab lapsi ähvardada. Olen ka seda rääkinud, et ta ei tavatse oma ähvardusi ellu viia, kuid nüüd ei saa ma seda enam öelda. Ta on läinud nii kaugele, et peab oma sõna. Ta pole küll veel kedagi koolist välja visanud, kuid juukseid

on ta küll katkunud ja natuke on lõõnud ka. Temast peab lahti saama. See on ometi ilmselge.

Killeri kabineti uks oli lahti ja ma astusin ilma koputamata sisse. Killer istus parajasti laua taga ja luges ajalehte. Minust käis läbi mingi imelik judin. Tundsin, et midagi head sellest värgist ei tule. Kui enne oli kõik olnud tore ja ma olin kabinetti minemisega täiesti nõus, siis nüüd tundus mulle ebaaus, et just mina pidin seda kõike tegema. Kuid ma ei ole pika vihaga ja seepärast alustasin oma osa. Mind pani tegutsema ka see, et oli lootust Killerist lahti saada. Mind märgates pistis ta kohe kisama: "Sa igavene inimeseloom. Sa elajas. Mida sa teed? Miks sa seda teed? Miks sa tuled siia ilma koputamata? Ma olen sulle ometi mitmeid kordi öelnud, et sa koputaksid. Kas see tõesti valmistab sulle mingit erilist mõnu? Ma vihkan sind. Vihkan. Kas kuulsid? Sa rikkusid mu elu ära. Rikkusid ära. Kas seda tegid sa ka paljalt mõnutunde pärast?"

Ma ei saanud aru, mida see naine pajatas. Sain muidugi aru, et ta mind vihkab ja nii edasi, kuid põhjust selleks ma ei leidnud. Saan küll aru, et Killer vihkab lapsi. Kuid miks ta ütles, et vihkab just mind? Tal ei olnud õigust öelda mulle midagi sellist. Vihkamine on iseeneest üks tõsisemaid asju. Ja üldse. Kust võtab ta õiguse mulle öelda, et rikkusin ta elu ära? See on alatu. Ma tahtsin seda ka Killerile öelda, kuid ta jõudis minust ette: "Sinu pärast olen ma siin. Sa oled julm inimene. Sa rikud maailma, arvates, et ainult sina siin oled. Sa oled kõrge enesehinnanguga inimene. Peaksid ennast tõsiselt muutama. Praegu aga palun sul lahkuda. Ma ei pea niiviisi vastu. Palun minel!" Ma olin tõsiselt hämmingus. Esiteks oli Killer mind julmade sõnadega süüdistanud ja teiseks oli ta vist esimest korda elus kellelki midagi palunud. Killer oli olnud ka imeliku häällega. Ta ei tundunud ole-

vat eriti vihane. Ei, vihane ei olnud ta minu meelest mitte karva võrdki. Ta hääl oli pigem tüdinud. Minus tekitas see imeliku tunde. Tundsin ennast tõepoolest süüdlaseana. Võib-olla... Siis tulid klassikaaslased minu juurde. Nad olid üliõnnelikud ja selleks oli neil ka põhjust. Kogu see jamps tähendas ju siiski uue elu algust. Ilma Killerita oleks nende elu koolis ju priima. Minu elu töötas ka priima tulla, kuid see vestlus rikkus kõik. See vestlus oleks nagu vikatiga niitnud maha kõik mu sisemad soovid. See vestlus oleks nagu kasvatanud uue vilja mu sisse. Kuid see uus vili töötab olla raske nii mulle kui ka mu eesolevale elule. Tüdrukud kuulasid lindi ära ja Piret ütles: "Siin see on. Väga hea! Puha lolliks see Killer ikka läinud. Noh, ega ma ei ütle, et ta alati loll on olnud, aga vahet pole. Puhkame nüüd natuke. Ärme kellegi veel midagi ütle. Teeme, nagu poleks midagi juhtunud. Lepime kokku päeva, mil me rahvale tõe välja ütleme. Võtame näiteks järgmisel kuul mingi päeva. Siis on Killer arvatavasti kõik unustanud. Läheme ükspäev talle koduteele vastu, kui ta koolist koju läheb. Siis lükkame ta lumme pikali ja laseme selle tema tehtud müra kõvasti kõigi kuules ette. Vanemad peab siis loomulikult igaüks ise kaasa meelitama." Leppisime päeva kokku ja tegime kõik plaanid valmis.

Ainult minul on ikka veel vastik tunne. Tunnen, et olen nii mõneski asjas süüdi. Kas olen? Kas on võimalik, et Killer mind tõsiselt vihkab? Mul on millegipärast tema ees väga häbi. Miks peaks mul Killeri ees häbi olema? Killer ise tundub ka imelik. Ega ta vist nii imelik ka ole, et teda niisuguse nimega kutsuda. Nüüdsest proovin viisakuse pärast ikka rohkem Pilleri nime kasutada. Või kuidas oleks?

Järgneb

TULE OSALEMA SUUREL POKUKONKURSIL!

JUST SINU MEISTERDATUD
POKU VÕIB KAASA
AIDATA POKUMAA
RAJAMISELE!

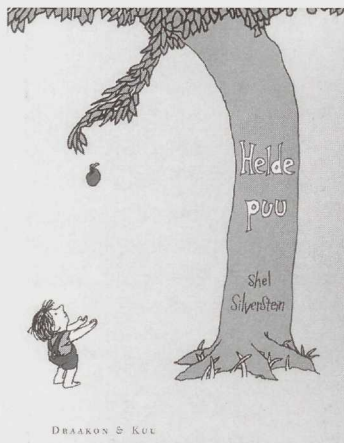
Pokumaa Sihtasutus ja Eesti Lastekirjanduse Teabekeskus kuulutavad välja SUURE POKUKONKURSI!

TÖÖDE ESITAMISE VIIMANE TÄHTAEG ON
1. DETSEMBER 2000.

- Laste omavalmistatud pokud on mõeldud kinkimiseks tulevase Pokumaa toetajatele.
- Konkursitöödena oodatakse looduslikest või looduslähedastest materjalidest valmistatud pokunukke ja -kujusid kõrgusega 10 - 30 cm, erandjuhtudel kuni 50 cm. Meisterdamisel tuleks lähtuda Edgar Valteri "Pokuraamatust" või "Pokukalendrist 2001".
- Valminud tööd palutakse tuua Eesti Lastekirjanduse Teabekeskusesse (Tallinn, Liivalaia 30) või Võrumaa Keskraamatukogu lasteosakonda (Võru, Liiva 13).
- Laste meisterdatud pokusid saab näha näitustel Tallinnas ja Võrus. Eesti Lastekirjanduse Teabekeskus autasustab 30 parimat pokumeistrit väikeste kingitustega.

TOREDAID LEIDE JA PALJU MEISTERDAMISRÕOMU!

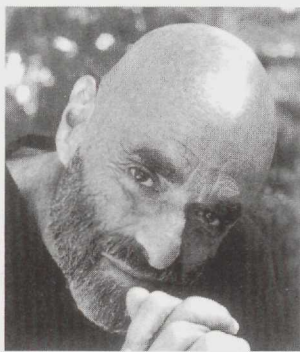
Puu, kes armastab poissi

DRAAKON & KUU

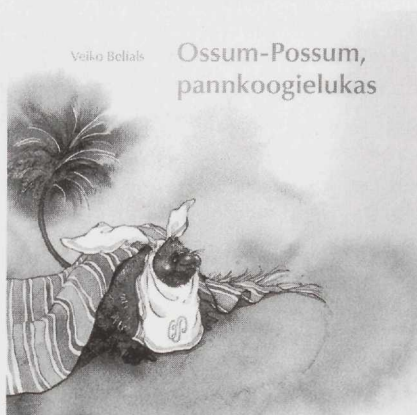
Raamatupoes ringi vaadates näib vahel, et ameeriklased loovad ja loevad ainult kirevaid-käredaid koomikseid – niisuguseid, mis meenutavad tardunud multifilmikaadreid. Sellest, et tegelikult on Ameerika kultuur väga mitmekesine ja mitmekihiline, tahab eestlastele teada anda hiljuti tegutsema hakanud kirjastus Draakon & Kuu, mida juhivad praegu USAs elav eestlanna Leelo Märjamaa. (Kõik R. Dahli "Matilda" austajad, pange tähele: Leelo Märjamaa on sellegi vaimustava teose avastaja ja tõlkija!)

Oktoobrikuus raamatulettidele jõudev Shel Silverstone'i "Helde puu" on samuti Leelo Märjamaa tõlgitud, kuid seekord ei ole tegemist seiklustest-sekeldustest pakatava teosega, vaid sellise raamatuga, mis küll kirjutatud ilusas lihtsas keeles ja illustreeritud Silverstone'i enda humoorikate joonistustega, kuid on mõeldud kõigis vanustes lugejatele. Pisemate jaoks on "Helde puu" lugu poisist, keda õunapuu elu lõpuni hoiab ja armastab, suuremad leiavad siit hoopis tähtsamaid sümboleid ja elufilosoofiat. Raamatut on võrreldud A. Saint-Exupery "Väikese printsiga", eesti raamatutest meenub teda lugedes ehk E. Valteri "Hõbedane vilepill".

Shel Silverstone (1932 - 1999) on ameerika luuletaja ja kirjanik, kunstnik, muusik ja lullutekstide autor. Ta on kirjutanud ja illustreerinud kümme lasteraamatut, mis on pälvinud mitmeid auhindu. "Helde puu" on tõlgitud kahekümne nelja keelde. See raamat on ilus kingitus südamesõbrale.

Saagem tuttavaks – Pannkoogielukas!

Veiko Beliali nime teadsid seni ainult ulmekirjanduse sõbrad, nüüd on autori sulest raamatuna ilmunud ka esimene lastejutustus. Et siingi on tegemist fantastiliste olendite ja isevärki oludega, seda võib taibata juba pealkirjast: "Ossum-Possum, pannkoogielukas". Et temaga lähemat tutvust teha, peame kõigepealt minema külla väikesele tüdrukule, kellel on ka kummaline eesnimi: Laula.

...

Ühel ilusal päeval, kui päike toaseinale jutte vedas ja tolmu-kübemetel tantsis, oli Laulal korraga tunne, et nüüd on aeg midagi õige suurt ette võtta. Ta sidus põlle ette, lõi käed puusa ja vaatas toas asjalikult ringi.

"Nagu seapesa!" tähendas ta rõõmsalt.

Laula haaras vanaema kootud triibulisel kaltsuvaibal otsast kinni ja tõmbas selle hooga voodi alt välja. Koos vaibaga veeres päikese kätte keegi, kes end naljakalt turtsudes tõnksakatele jalgadele ajas.

"Pead sa sedaviisi tolmutama?" küsis olend etteheitvalt ning aevastas. Ta oli ümarik ja kangesti rahuloleva moega.

"Oi, vabandust!" lõi Laula kaht kätt kokku. "Ma suurpuhastasin. Aga ma lõpetan kohe ära. Õigupoolest ongi mul juba kõik kraamitud." Nende sõnadega lükkas ta vaiba otsapidi voodi alla tagasi ja lasi pilgul üle toa käia. "Hoopis teine asi!" kiitis ta põlle silitades. "Nagu prillikivi," lisas ta igaks juhaks juurde, kuigi ei teadnud päris täpselt, mida see sõna tähendab ja miks prillidel kive üleüldse tarvis läheb.

Kõik oli kena, kuid mida rohkem Laula järele mõtles, seda enam tundus talle, et oli midagi üsna olulist tegemata jätanud. Lõpuks meenus talle, et ta pidi olema viisakas ja hästikasvatatud tüdruk, kes ütleb vahetpidamata "tänan", "palun", "olge lahke!", "oh, pole kõneväärt!", "nael kummi!", "et susi sind söögu!" ja muid sääraseid ilusa kõlaga sõnu.

"Laula," ütles ta kähku, et viga parandada, ja tegi kniksu.

"Ma ei oska," ohkas olend kurvast ja kummardas. Ta mõtles veidi ja kummardas veel kord, et mitte ebaviisakas näida.

"Mis su nimi on?" päris ta seejärel.

"Laula," vastas Laula järjekordse kniksu saatel.

"Ma ju ütlesin, et ei oska," solvus olend ja kummardas jälle viisakalt. "Miks sa mind kiusad?"

"Sa ei saanud minust aru," naeris Laula nii, et juuksetutt ta pealael hüplema lõi. "Laula on minu nimi."

"Aa, siis on teine asi," lõi olendi nägu särama. "Ossum-Possum, pannkoogielukas," tutvustas ta ennast ja kummardas veel kord.

...

Mismoodi Laula ja Ossum-Possumi elu edasi kulges, selle kohta saad teada juba raamatust.

Maakeral asub üks linn kus elavad viikingite kauged järglased. Kui ülejäänud maailmas on palju muutunud, siis viikingite külas veel mitte.

Osaliselt on nad uue ajastuga kaasas, kuid osaliselt pole uus aeg nendega kaasas. See oli nüüd sissejuhatus, aga terve lugu on veel ees.

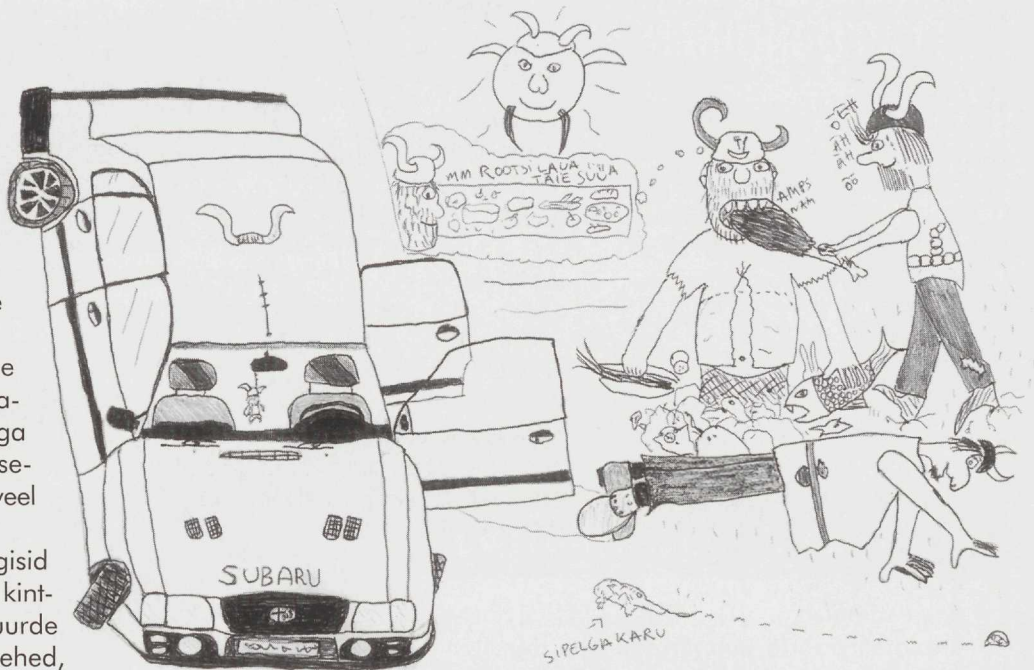
Kolm viikingikutti mängisid parasjagu pokkerit kana kintsude peale, kui nende juurde astus linna boss. "Noh, mehed, te mängite ju pörgulisi mängu ja ähäh liuf veel nende isuäratavate kintsude peale. Oodake, mul peaks siin taskus olema... ahah leidsin! Näe, mängige parem nende ümarate seibide peale, kus on mingid tottrad lõustad graveeritud. Oot, kuidas neid kutsutigi, mmmm. Aaa, meelde tuli: mandlid vist. Ei vist ikka mündid..." – "Boss, mis koht see pörgu ka on?" küsis Alfred Allilm.

"Ma ise ei tea, aga Enn Ennustaja vatras midagi sellest, et teistes linnades on mingid mängupörgud olemas," lausus Boss Boston.

"Kuulge, kutid, lähme ja tšekime mõne mängupörgu ära. Aga Boss, kas kuskil päris pörgu ka on?" küsis Suraani Suurjalg. "On küll. Ämma juures. Seal on pörgu ja ämm on pörgupealik," ütles Boss veidi hirmunult. "Kas seal mängupörgus süüa ka saab" küsis Sööja Suu.

"Ikka saab" ütles Boss. "Okay, me pakime nüüd oma kola ära. Ole hea, Boss, ja mine ütle Bensini Bernhardile, et ta meie suksu Subaru ära tangiks," käskis veidi ähmis Suurjalg.

Kui mehed olid oma tráni ära pakkinud, mis koosnes suuremalt jaolt söögist, jätsid nad kõigiga umbes 3 tundi hüvasti, millele järgnes 10 tunnine söömapidu. Kuid kui pidu lõppes, oli kell liiga palju ja kõik, kaasaarvatud 3 reisumeest, läksid magama.

VIIKINGITE RETK

Järgmisel hommikul pärast hommikueinet, mis kestis 4 tundi, läksid Suu, Suurjalg ja Allilm oma suksu juurde. Suurjalg istus rooli taha.

Tal oli ka hea põhjus. Kuna tal oli linna kõige suurem jalg, mis vajutas gaasipedaali alati täitsa põhja. Suu istus taha. Kuna taga olid ka söögikotid ja seal oli ruumi palju. Ruumi oli tal väga vaja, sest sõidu jooksul kerkis Suu kõht söögist mitmekümne sentimeetri võrra. Allilm istus juhi kõrvale. Nüüd käivitas Suurjalg mootori ja andis gaasi. Kõik lehvitasid oma sõpradele. Sõidu ajal ei tekkinud erilisi viperusi. Ainult see, et mehed olid sõidu ajal palju söönud, põhjustas tunniajalise peatuse.

Põhjus oli väga lihtne. Mehed olid endid raskeks söönud ja auto rattad olid kiilunud rattakoopa külge. Mehed astusid autost välja. Õigemini roomasid välja. Suurjalg ja Allilm lesid lihtsalt aasal, Suu aga sõi samal ajal. Peatselt märkasid seda ka Suurjalg ja Allilm.

Mõlemad proovisid Suud peatada. 15 minutit hiljem see neil õn-

nestus, süües ise Suu eest kõik ära. Siis tuli mõlemal mehel meelde, et nad pidid just kaalust kaotama, aga nad võtsid seda veel juurde. Pärast etteplaanitud ühetunnilist lõunauinakut, mis kestis siiski kaks tundi, jätkati sõitu. Äkitselt küsis Suurjalg: "Kuulge, millisesse linna me üldse pörutame" – "Suvalisse" ütles Allilm. Pärast 25 minutilist sõitu jõudsid mehed linna. "Hei, vaadake, mängupörgu!" röökis Suurjalg. Suurjalg parkis auto ja mehed sisenesid mängupörgusse. "Vau. See ongi mängupörgu," ütlesid kõik kolmekesi koos. 5 tundi hiljem läksid sellid jalutuskaigule. Kui nad McDonaldsit nägid karjusid nad: "YEAH, it's party time". Lõpuks sõitsid nad oma linna tagasi. Nad kõik vatrasid linnast korraga. Kõik viikingite järglased hakkasid seal linnas käima.

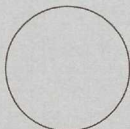
Nad asutasid sinna oma rahvuse nimelise loto ja veel mitu kuulsat firmat. Kust muidu saab pärit olla Viiking motors, ...takso, ...line jne!

Martin Kalt Tallinnast

SUVEL GAIDID... ...ELASID INDIAANLASTENA!

31. juulist 7. augustikuu päevani toimus Lõuna-Eestis Elva lähisel gaidide suurlaager Gaidikaar 2000. Laagris elati suguharudena. Leiti palju ühist indiaanlaste ja gaidide eluvaadetes. Nii nägi üks õnnelik gaiditüdruk oma mõtete ja tegevusega Gaidikaare laagris välja selliselt:

LOODUS
SALAMÄRGID
VIHMATANTSUD

MATK
KALASTUSRETK
LÖKKEL SÖÖGI TEGEMINE

...TUKSUSID "PULSI" RÜTMIS!

Just samal ajal, 10. - 16. juulil, kui Tartus toimus noorte kultuuri- ja spordifestival "Puls", kogunesid gaidlikud noored Tartusse linnalaagrisse. "Pulsi" kolmandal päeval said paljud Tartus olnud lapsed ja noored osaleda "Lustirajal", kus gaidid kõigile lõbusat tegevust pakkusid.

☞ Proovi sinagi lahendada salakiri, millega rajal osalejad pidid toime tulema.

Võti:

ABC	DEF	GHI
JKL	MNO	PQR
STU	VÕÄ	ÕÜX

Kiri:

*	*	*	*	*	*	*
*	*	*	*			

...KÄISID KANADAT KAEMAS!

Eesti Gaidide Liidu esindusüksus käis tõepoolest juulikuus Kanadas. Osaleti eesti gaidide ja skautide suurlaagris Julgus 2000! Laagris osalejad said palju uusi ideid, mõnusaid sõpru ja põnevaid kogemusi.

Näiteks: kas tead, mis on riietest keti tegemise võistlus. Jah? – tubli! Ei? – kohe kirjutatan.

■ Täna õpetame Teile ühe huvitava mängu, mida saab mängida mitmekesi. Osalejad jagatakse võrdetesse võistkondadesse. Seejärel antakse neile aega 10 - 20 minutit, mille jooksul peavad nad sõlmima keti riietest, mis nende võistkonna liikmetel seljas on. Kui aeg on läbi, mõõdetakse kõik riideketid ära. Võitnud on see võistkond, kelle kett on kõige pikem!

...IGATSESID "HÕIMUSILDA"!

Juba on alanud registreerimine järgmise aasta gaidide ja skautide suurlaagrisse, kus astume ühendusse oma hõimurahvastega – maride, vadjalaste, isurite ja teistega. Laagris astume hetkeks tagasi ka kümne aasta tagusesse aega – Eesti taasiseseisvumise algusse – ning ühendatakse käed, jäljendamaks Balti ketti. Oodata on umbes 1000 osalejat ja kindlasti on seal vahva!

07. - 08. OKTOOBRI 2000

toimub Kohilas järjekordne Eesti Skautide Ühingu poolt korraldatud linnamäng, mille teemaks on "Kadunud linna otsing".

Linnamängu põhilise osa võtab enda alla matk, mis toimub Kohila asulas ja selle looduskaunis ja salapärasel ümbruses. Matk läbitakse võistkondades. Matkarada ei ületa 15 km. Põneval rajal kogutakse igasuguseid ülesandeid täites võimalikult palju punkte. Raja läbimise kiirus pole oluline.

Programmis on veel ette nähtud erinevaid spordivõistlusi, mängu ja loomulikult ei puudu ka üllatused. Tegevuspunktides saab õppida uusi ja täiendada vanu oskusi.

Linnamängudel saab läbi põneva tegevuse proovile panna oma oskusi ja teadmisi, samuti leida uusi sõpru ning loomulikult kohtuda vanadega. Igal juhul on see üks põnev üritus kõigile neile, kellele meeldib matkata, mängida, võistelda, sportida ja aega veeta koos sõpradega lõbusalt.

AITÄH
TARTU
KULTUURKAPITALILE!!!

OLE VALMIS!

KAS SUL ON HUUMORIMEELT?

...OAA 3 meetri PÄRAST OLEN HOI DOGI PUTKAS

1 Tänaval banaanikoorele astudes libastud ja kukud pepuli. Haiget õnneks ei saanud! Kõigepealt sa

- A) annad läheduses mängivale mudilasele kere peale, sest küllap see on tema banaanikoore;
- B) võtad banaanikoore ja sokutad selle järgmisele jalutajale jalge ette;
- C) paned koore prügikasti ja naerad rumala juhtumi üle?

2 Täiskiilutud bussis astub keegi sulle kogemata jala peale ja vabandab kohe. Sina

- A) tasud astujale võimaluste piires paraja jalamatsuga;
- B) teed, nagu ei märkakski kõike ümbritsevat;
- C) püüad naeratada ja ütled, et sul on teine jalg on veel täiesti kõbus ja puutumatu?

3 Kui hommikul klassi astud, kõkutavad su sõbrad parajasti naerda. Sina

- A) lähed vihaseks porisedes oma kohale, sest oled kindel, et naerdi just sinu üle;
- B) ei tee teistest väljagi;
- C) lähed uurid järele, mis teistele nalja teeb?

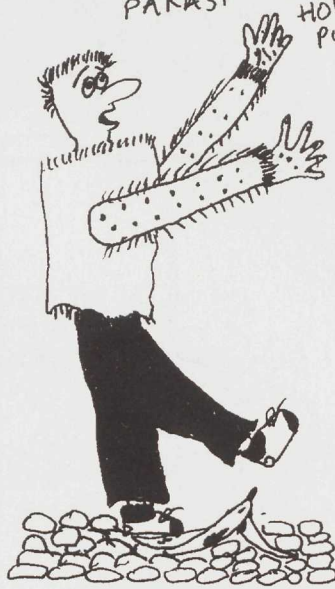

4 Kui teleris algab komöödiafilm, siis sina

- A) lülitad teleka välja või mõnele teisele kanalile;
- B) jätab filmi jooksmata ja leiad toas mingit muud tegemist;
- C) kutsud kohe ka teisi vaatama, kui just pole tegemist mingi ekstralameda looga?

5 Emakeele tunniks õppisid kogemata pähe vale luuletuse. Õpetaja laseb sul selle kümme salmi ära lugeda ja teatab alles siis, et tegelikult pidid pähe õppima kolmerealise haiku. Selle peale sa

- A) trambid jalgu ja teatud, et ei õpi enam eluaeg midagi pähe;
- B) muutud morniks ja arvad, et vähemasti miinusega viie peaksid oma suure töö eest saama;
- C) kiidad oma halle ajurakukesi, kes said salmiõppimisega oma osavust arendada?

• **Kõige rohkem C-sid.**

Oled lõbus sell, kellega on sõpradel ja perel alati lahe viibida. Oskad ka rasketel hetkedel pisa-asjadest üle olla. Püüa vahel siiski vestelda ka tõsisematel teemadel, et sind päris klouniks pidama ei hakataks.

• **Kõige rohkem B-sid.**

Sul on kalduvust naerda ainult teistega juhtunud äparduste üle. Vahetevahel tunduvad nii koolikäimine kui kodune elu sulle igavatena, kuid tihti on igavuse põhjus just selles, et sa ei pane tähele, mis ümberringi toimub. Hoi a silmad kõrva lahti, küll siis näed, et iga päev juhtub midagi lõbusat!

• **Kõige rohkem A-sid.**

No mis me sinuga küll peale hakkame? Kõik see maailm on sinu meelest suur hädaorg, kus hambaid tuleks näidata ainult koera kombel lõriseses. Aga tegelikult on asi ainult huumorimeele puudumises. Oma sünguse ja surmtõsisusega ajadki teisi naerma – eks esine maailmakuulsad klounidki superkurvameelsetena. Õpi naerma – alguses kas või peegli ees seistes: näed ise, et nii viisi oled poole ilusam!

HÜÜDEID igaks elujuhtumiks!

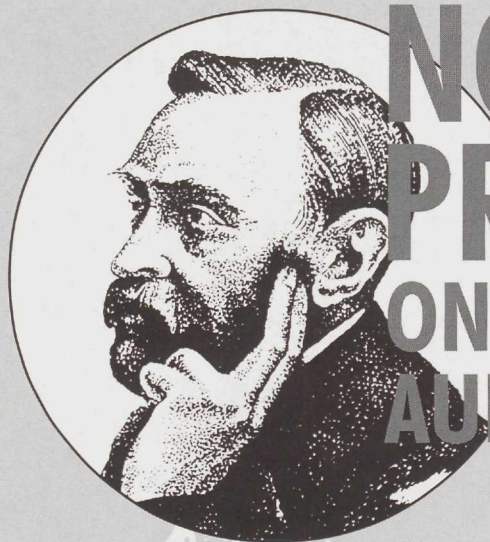

Seekord sirvime Tallinna tüdruku LIINA SOOÄÄRE koolisõnastikku.

- Essa – esimene
- Tessa – teine
- Kossa – kolmas
- Hüppa (kepsi) siia! – tule siia
- Kiikar – suur õppiija
- Kitse panema – kituma, kaebama
- Mine arene! – mine ja saa targemaks
- Maga edasi! – kui sa mind ei kuula, pole vajagi
- Šeff – vinge, kihvt, äge
- Nohkar – nohik, vaikne õpilane
- Juhtmed sassis – peast põrunud
- Katus logiseb – ajuvaba
- Peast soe – ajuvaba
- Pikad juhtmed – arusaamisega on probleeme
- Lase kuul pähe! – ajad nii rumalat juttu, et ei taha sind kuulata
- Sul mutrid logisevad – oled segane
- Üleval on sul tolmune vä? – Kas oled segane?
- Rösti saia! – mõtle välja hea plaan
- Hallo, Maa kutsus! – ehk nüüd kuulaksid mind
- Hüppa aknast alla! – olen su peale vihane
- Hüppa kaevu! – olen su peale pahane
- Hüppa purki, ma panen kaane peale! – olen su peale pahane
- On sul puuded vä? – kas sul on midagi viga?
- Nässakas oled – oled vastik
- Kuku-kuku – oled hull
- vä – või

Martin Kalt

NOBELI PREEMIA ON NOOBEL AUHIND!

Täiskasvanud arvavad sageli, et lapsed elavad ainult oma kooli- ja diskomaailmas ega pane tähele, mida vanemad omavahel ja sõprade seltsis arutavad. Tegelikult see nii ei ole: kindlasti oled kaasa elanud igasugustele looduskatastroofidele ja mõtisklenud mõne rabava päevauudise üle.

“Igal sügisel arutatakse muudkui, kes selle Nobeli preemia saab – kas see lõpuks tuleb Eestisse või ei,” kurtis üks kümneaastane noormees. “Aga misasi see Nobeel on, kas noobel auhind? Sellest ei räägita üldse!”

NOBEL – KES VÕI MIS?

Ladinakeelsest sõnast *nobilitas* (suursugusus) on tõepoolest tuletatud rootsi füüsiku, leiutaja ja töösturi liig-nimi Nobel. Üks Alfred Nobeli esisadest otsustas nimelt 1682. aastal ülikooli astuda ja teadusega tegelema hakata. Ent tollal rootslastel päris-perekonnanimesid polnud (nagu, muide, eestlastelgi) ja ees-nimele lisaks kasutati vaid isa nime: Johanson oli Johani poeg, Olafson aga Olafi oma. Uppsala ülikooli astudes võttis külapoiss Peder Olafson endale uhke nime: Petrus Olavi Nobelius! Saja aasta pärast otsustas aga üks ta sõjaväearstist järeltulija selle naljakavõitu nime suupärasemaks lühendada, ja tema poeg kandis juba nime Immanuel Nobel. Immanueli kolmel pojalt polnud enam vaja nimedega jännata: nemad olid sündinud leiduriteks.

Füüsika ja keemiaga tegelesid nii Robert kui Ludvig Nobel, kuid edukaim vendadest oli kahtlemata Alfred, kes leiutas nitroglütseriini, dūna-

miidi ja teisigi lõhkeaineid, ning oli väga edukas ka ärimehena: tema leiutiste baasil töötavaid suuri lõhkeainetehaseid ehitati kõikjale üle Euroopa. Alfred Nobel oli 19. sajandi lõpus maailma kõige rikkam mees.

PAHANDUSED TULI HEAKS TEHA

Lõhkeained pole teadagi mänguasjad, vaid tapavahendid. Tegelikult leiutas Alfred Nobel dūnamiidi selleks, et saaks kergemini kaljusid õhkida, maanteid ehitada, tööliste vaeva säästa. Kas ta südametunnistus hakkas piinama, nähes, kui kerge on tema leiutiste abil inimesi tappa? Küllap vist. Pealegi juhtus Nobeli lõhkeainetehases suur õnnetus – plahvatuse tagajärjel jäi Stokholmi tehases järele ainult tohtu auk, ja teiste seas sai surma ka Alfredi vend Robert. Võib-olla oli Alfredile eeskujuks vend Ludvig, kes sellal (samuti rikka mehena, Bakuu naftaväljade osanikuna) määras omanimelisi preemiaid andekatele vene leiutajatele ja teadlastele. Igatahes määras Alfred Nobel oma testamendiga 31,5 miljonit Rootsi krooni Nobeli preemia asutamiseks. Preemiat väärivate kirjanike, füüsikute, keemikute, füsioloogia- ja meditsiiniala töötajate ning rahuvõitlejate otsimisega tegeleb praegugi 4 Nobeli instituuti – 3 Rootsis ja üks Norras.

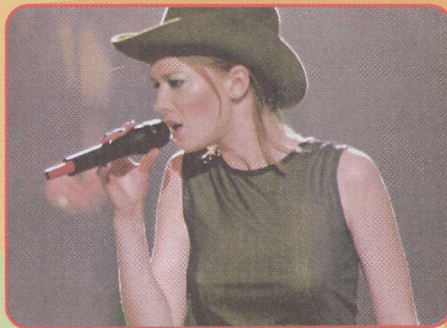
KAS NOBELI RAHA OTSA EI SAA?

Ei, seda pole põhjust peljata, sest Nobel andis oma testamendis väga arukad juhtnöörid: tema poolt annetatud miljonid ei puututa üldse, preemiasummad tulevad selle raha pangaintressidest. Esimest korda jagati Nobeli preemiaid 1901, ja leiduri miljonid on ikka talle!

Igal aastal jagatakse kopsakas preemiasumma viieks osaks. Stockholmis annab preemiad üle tavaliselt Rootsi kuningas, rahupreemia laureaat peab sõitma Oslosse, sest selle auhinna üleandmine jäeti Norra kuninga hooleks. 1968 lisandus veel üks auhind – Nobeli majanduspreemia, mille asutas Rootsi Pank Alfred Nobeli mälestuseks. Kandidaate teeneid arutatakse oktoobri viimasel neljapäeval ja autasustamistseremoonia toimub Alfred Nobeli surma-aastapäeval 10. detsembril.

Nobeli preemia määratakse igale isikule tavaliselt vaid kord elus. Kaks korda on selle erandina saanud M. Curie, I. Pauling, J. Bardeen ja F. Sanger.

Eesti kirjanikest on Nobeli preemia saamiseks esitatud Marie Underi, Jaan Krossi ja Jaan Kaplinski kandidatuurid, kuid kahjuks pole see uhke auhind seni Maarjamaale tulnud. Ehk tood sina selle kord ära, hea lugeja ja kirjutaja?

🎤 Kas valmistud juba uueks Eurovisiooni lauluvoistluseks?

Ei, üldse mitte! Eelmisel võistlusel saadud neljas koht valmistas mulle küll palju rõõmu, sest see oli enam, kui oodata oskasin: lootsin salamahti kümne esimese hulka jõuda. Aga ausalt öelda on selliste võistluste närvikulu suurem kui pealtnäha paistab...

🎤 Missugused suhted tekkisid lätlaste BrainStormiga? Kas enne võistlust oli ka "rebimist"?

BrainStorm hakkas mulle meeldima kohe, kui TV-st esimest korda nende videot nägin. Stockholmis elasin nende esinemisele väga kaasa. Lugu oli neil hea ja nad ise on ka kihvid lauljad ja toredad poisid. Tore, et neil nii hästi läks!

🎤 Kui vanalt ise laulma hakkasid?

Eks ma laulsin vist juba enne lasteaeda, aga esimest korda astusin publiku ette Väike-Maarja lasteaialapsena, olin siis vist 3aastane. 14aastaselt sain rahvamajas endale hea juhendaja: Raivo Narits, kes mängis varem ansambelis Radar, oskas mind suunata ja aidata ka laulude valikul. Viiekesi koos sõbrataridega tegime ansambli Liisa.

🎤 Lemmiktund koolis?

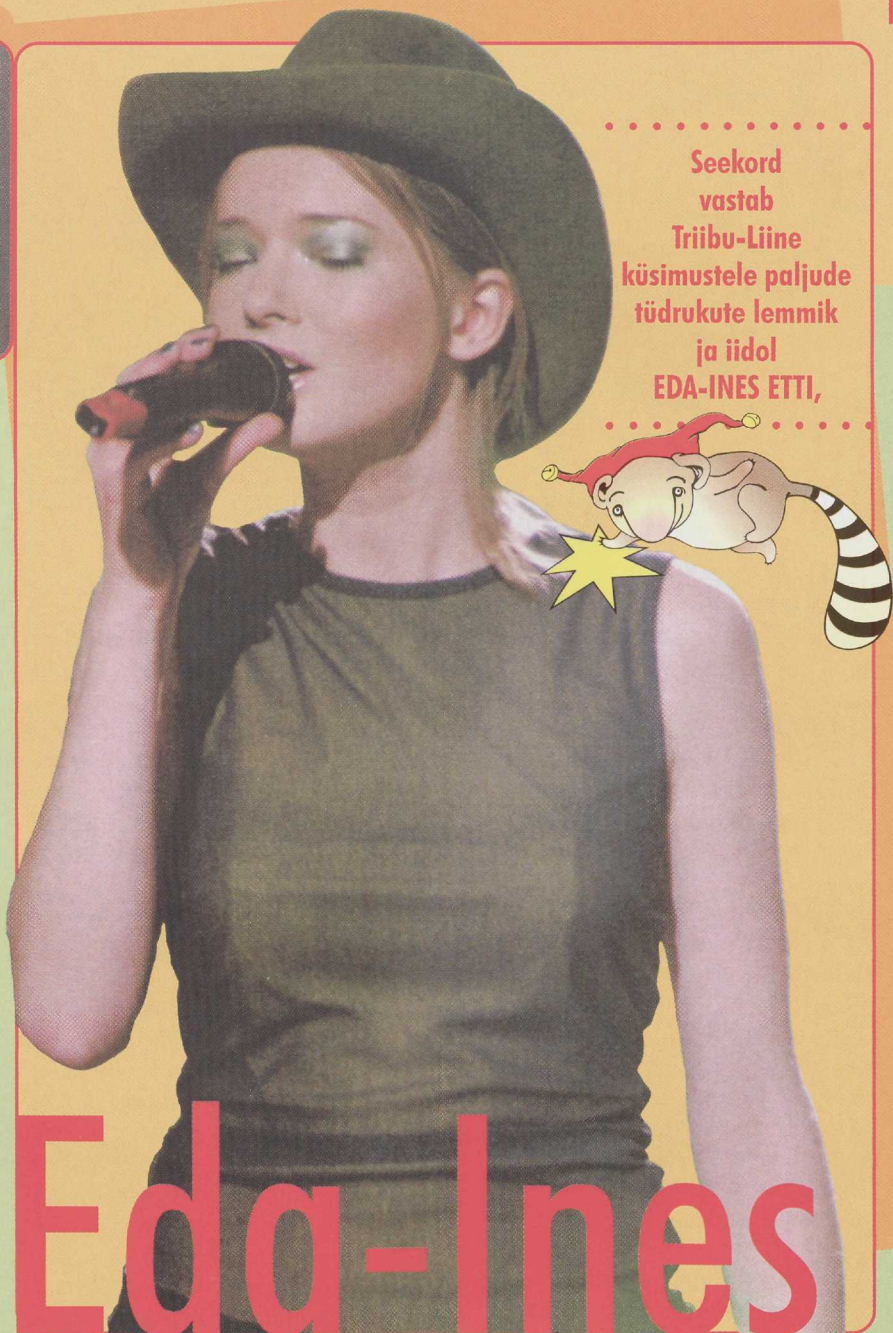
Mulle meeldis väga joonistamine ja vahepeal, kui meile tuli kangesti hea emakeeleõpetaja, ka kirjandus.

🎤 Kelleks tahtsid väiksest peast saada?

Sellele küsimusele pidin vastama juba lasteaias. Kuna ma kartsin hirmsasti hambaarsti, siis lubasin ise suurest peast hambaarstiks hakata, et teistele kätte maksta...

🎤 Lemmikvärv?

Sinine.

Seekord vastab Triibu-Liine küsimustele paljude tüdrukute lemmik ja iidol EDA-INES ETTI,

Eda-Ines

🎤 Lemmiktoit?

Kui soolaseid toite nimetama ei pea, siis tunnistan ausalt, et kõige maitsavam asi on minu meelest jäätis. Šokolaadist ei ütle ma ka ära.

🎤 Lemmikraamat lapsepõlves?

Eno Raua "Sipsik".

🎤 Lemmikmänguasi?

Suur ja karvane karu Margus, kelle kinkis mulle vanaisa. Margus nägi kaua noor välja, aga paari aasta eest võtsime taksikoera, kes sai nimeks Philipp, ja see andis Margusele kõvasti vatti. Praegu on mul üks pisike metallist karuke, kes saadeti mulle Eurovisiooni võistluse ajal – ei

teagi, kelle kingitus see on, kuid nüüd on ta mulle talismaniks.

🎤 Iidol?

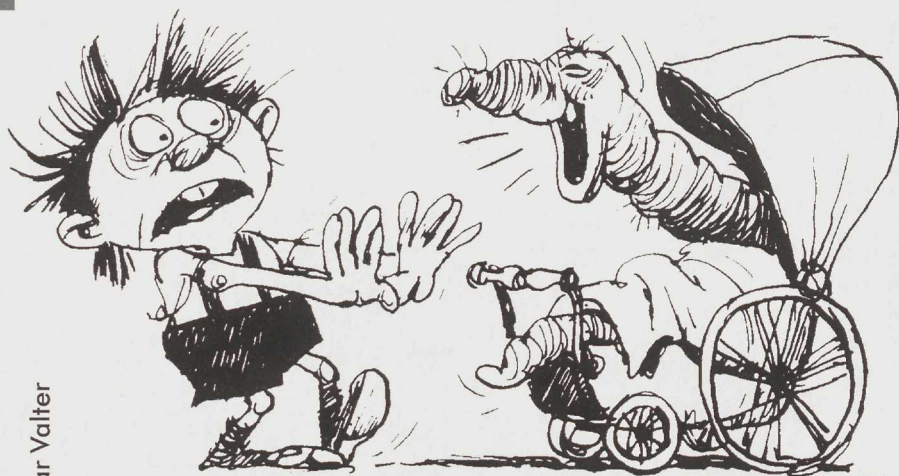
Mulle meeldib lauljatar Sheryl Crow, kellele tahaksin kunagi ka ise sarnaneda. Olen küll ise ka sahtlisse laule kirjutanud, kuid pole julgenud neid kellelegi näidata.

🎤 Millega tegeled peale laulmise?

Õpin Humanitaarinstituudis inglise keelt. Arvan, et keeled tulevad ka suks iga elukutse juures.

🎤 Soov meie lugejatele?

Hakake aga laulma! Ja usaldage rohkem iseennast!

Edgar Valter

NAERU-USS

Mida koolidirektor hommikul kõigepealt ette võtab?

Ta teeb silmad lahti.

Miks õpetaja ei kirjuta kunagi oma sünnipäevastordile numbreid?

Seepärast et tort ei mahu kirjutusmasinasse.

Mille poolest kärarikas klassiruum erineb vaiksest klassitoast?

Selle poolest, et kärarikas klassis kõik lärmavad, vaikses klassis õpilast kohal. ruumis pole aga ainsatki

Mille poolest erineb 100 kilone jahukott koolikotist?

Jahukott on kergem.

Mida arvutifännid teevad, kui neil liiga palav hakkab?

Avavad Windowsi.

Mida tööõpetuse õpetaja teeb kõrbes liivapaberiga?

Kasutab seda maakaardina.

Miks luiged lendavad sügiseti lõunasse?

Seepärast et talgitsirännakuks oleks vahemaa liiga pikk.

Isa kuuleb, kuidas väike Juku vaidleb lastetoas oma hoidjaga ning tõstab häält: "Juku, kas ma pean tõesti nüüd õuest viitsa tooma?"

"Pole vaja, isa, " hüüab Juku vastu. "Küll ma jaksan talle niisama ka tuupi teha!"

Mafiooso poeg läks esimesse klassi. Kui poiss koolist tagasi jõudis, tundis isa huvi, kuidas päev möödus.

"Olin mehe eest väljas, paps!" ajas poiss nina uhkelt püsti. "Õpetaja kuulab mind päev otsa üle, aga ma ei teinud üldse suudki lahti!"

Koolist tulles kiitleb Juku: "Ma olen oma eelmisest õpetajast neli korda targem!"

"Miks sa nii arvad?" küsib ema.

"Mina käin nüüd juba neljandas klassis, aga õpetaja viidi sellest sügisest tagasi esimesse!" teab Juku.

"Juku, kuulsin, et teie koolis on suur arvutiklass. Kas sellest on sinu meelest ka kasu?" küsib vanaisa.

"Oh, muidugi!" kiidab Juku. "Ja tuleval nädalal läheb veelgi vahvaks – siis pannakse meie kooli ka elekter sisse!"

"Eelmises tunnis rääkisime sellest, et külmaga tõmbuvad ained kokku, soojaga aga paisuvad," meenutab õpetaja. "Kes oskab selle kohta näiteid tuua?"

Juku tõstab käe: "Suvine koolivaheaeg kestab peaaegu kolm kuud, aga talvevaheaeg ainult kaks nädalat!"

Loodusõpetuse tunnis küsib õpetaja: "Miks kartulid kasvavad kiiremini, kui põllule on sõnnikut laotatud?"

Juku teab: "Sellepärast et nad tahavad võimalikult kiiresti paha

haisu käest pääseda!"

"Kuidas sa, Juku, ometi ei oska oleviku ja mineviku vahel vahet teha!" pahandab emakeele õpetaja. "Olevik on see aeg, mis praegu kestab, minevik aga väljendab tegevust, mis on juba toimunud. Mõtle nüüd hästi järele ja ütle, millega on tegemist järgmistes lausetes: mina söön, sina sööd, tema sööb?"

Juku mõtleb veidi ja teatab siis võidukalt: "See on söögivahetus, õpetaja!"

Klassikirjandi teemaks oli "Minu kõige pikem reis". Juku istus mõnda aega mõtiskledes ja kirjutas lühidalt, kuid täpselt: "Kahjuks ei oska ma sel teemal pikalt arutleda, sest mul on mõlemad reied ühepikkused."

Emakeele õpetaja kirjutas tahvlile kirjandi teema "Meie pere suvised sõidud" ning lisas: "Teadmiseks Jukule: seekord ei saa sa kavaldada, sest kirjandis peab olema vähemalt kolmsada sõna."

Kui õpetaja tunni lõppedes Juku vihku lahti lõi, leidis ta sellest järgmised read: "Kui meie pere suvel Tartusse sõitma hakkas, läks isa autol kohe koduvärvavas kumm katki. Siiani oli kirjandis neliteist sõna, ülejäänud kaks sada kaheksakümmend kuus sõna lausus isa siis, kui ta kummi parandada proovis. Arvan, et on parem, kui ma neid sõnu päevavalgele ei too."

"Õpetaja, kas ma tohin homme terve päeva koolist puududa?" pärib Juku. "Ema tahab nimelt kodus suurpuhastust teha..."

"Sellistel tühistel põhjustel, Juku, ma sinul küll puududa ei luba!" teatab õpetaja.

"Aitäh, õpetaja, seda ma arvasingi!" rõõmustab Juku.

"Juku, sa ei tohiks nii maias olla!" pahandab ema. "Jälle oled terve šokolaaditahvli üksi ära söönud, nii et õeke ei saanud isegi väikest tüki-kest! Muide, kas tead, et pool šokolaadist koosneb rasvast?"

"Aga kumb pool nimelt?"

VALETAJA SUU

SUITSEB!

Igaüks teab vanasõna, et valel on lühikesed jalad. Sellegi poolest pole just lihtne pärisvalet ära tunda, sest mis seal salata – kes neid valede jalgu näeb ja nende pikkust mõõdab! Aga katset selleks on tehtud juba peaaegu kolmsada aastat.

1730. aastal tegi kirjanik Daniel Defoe (maailmakuulsaks saanud Robinson Crusoe ja tema sõbra Reede väljasmõtteleja) ettepaneku kurjategijate ülekuulamisel mõõta kahtlusluste pulssi. Defoe oli surmkindel, et valetades muutub pulss märksa kiiremaks ja tema meelest olnuks pulsimumõõtmine palju kindlam ja inimlikum vahend kui piinamise teel tõe välja pinnimine, mida tollal kahjuks laialt kasutati.

1920. aastal hakati Ameerika Ühendriikides tööpoolest kasutama aparati, mis sai nimeks polügraaf ehk valedektektor. John Larson leiutas sihukese aparadi, mis mõõtis selliseid närvisüsteemi reaktsioone nagu hingamisrütmi, vererõhku ja higistamine. Larson uskus, et valetades käitub inimene enese teadmata teisiti kui tõtt rääkides.

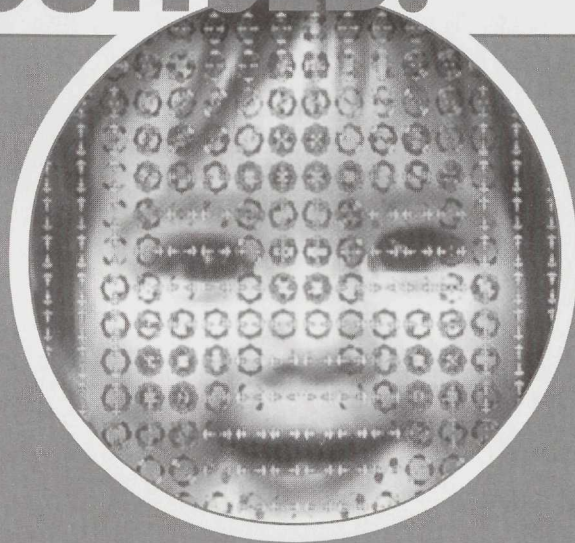
Kaasaegsed valedektektorid töötavad samal põhimõttel. Nende õigsuse üle peetakse tuliseid vaidlusi, sest üpris paljud psühholoogid arvavad, et aparategi on võimalik petta.

Uuema valepaljastajana pakutakse nüüd arvutipildi kasutamist. Tunnistuse andja näo kujutis jagatakse ekraanil ruudukesteks, mille kohta kompuuter teeb oma otsuse: kas näolihaste miimika reedab pingutatust või on näoilme loomulik.

Parimad valedektektorid on siiski vist tänini õpetajad, kes ütlevad paugupealt ära, kas sul on vihik tõesti koju ununenud või leidub lihtsaid põhjusi selleks, et seda kotist välja ei võeta!

Püüa nüüd sinagi oma sisemine valedektektor tööle panna, et süüdlast kindlaks teha!

AITA komissar Koivot'd!

Komissar Koivot kahtlustas mõrvas nelja isikut. Ülekuulamisel nõustusid kahtluslused ütleva igaüks ainult kaks lauset. Koivot valedektektor näitas, et kõik kahtluslused olid öelnud ühe tõe ja ühe mittetõe lause. Seda teades leidis komissar Koivot mõrvari õige hõlpsasti. Proovi, ehk leiad sinagi!

Aanurm ütles: "Mina pole süüdi. Biskviidisson on süüdi."

Biskviidisson ütles: "Aanurm pole süüdi. Süüdi on Cececärbes!"

Cececärbes ütles: "Biskviidisson pole süüdi. Hoopis mina olen süüdi!"

Diivaniorg ütles: "Cececärbes pole süüdi. Aanurm on süüdi."

Ära ainult unusta: KÕIGI öeldud lausete hulgas on üks tõene ja üks valelik!

• Meie juuli-augustinumbris ilmunud ülesandes "Paha või rahakott" oli ka tegemist tõe ja vale äratundmisega. Kõige põhjalikumalt analüüsis ülesannet Tartu tüdruk Käbi Stolovitš, kes, pidades silmas seda, et panganoonik Norbert Nutika väidetest on alati kaks vale ja ainult üks õige, järeldas, et kaks väidet on valelikud ainult sellisel juhul, kui raha on esimeses kotis, järelikult ongi just esimene kott see, milles peitub raha. Tubli, Käbi!

BARBIE

TÄITIS KARBI...

... ARVA ÄRA, MILLEGA?
KILLUMÄNGUGA!

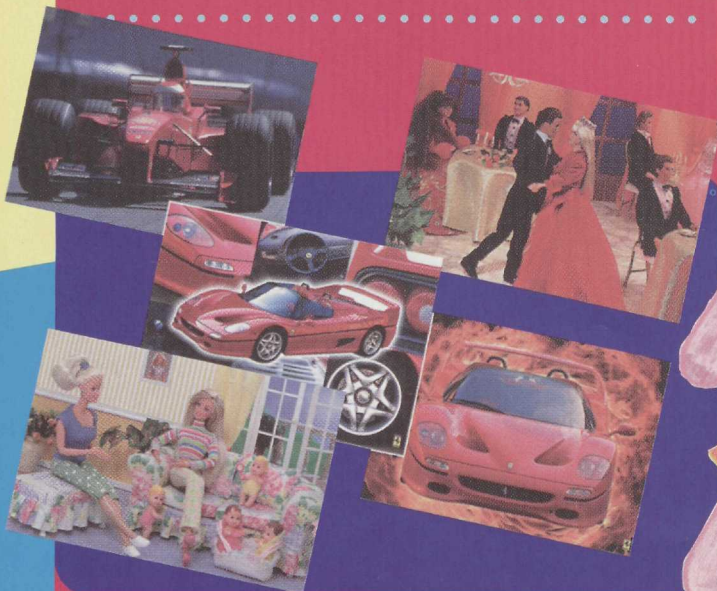
U sud või ei, aga nii see on: Barbiel on nüüd oma killumängud ehk puzzled, nagu võõraa kombel öeldakse.

Aga kõige ebabarbilikum on see, et killumängude hulgas on selliseidki, mida ka poisid kindlasti huviga kokku panevad – autopiltidega ja puha!

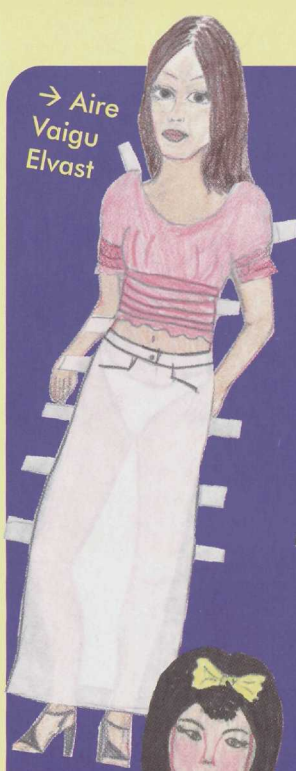
Ja seekordne "kodutöögi" sobib nii tüdrukutele kui poistele!

HILJEMALT 10. NOVEMBRIKS ootame teilt kaanepilte, mis peaksid teie ja te sõprade meelest sobima meie ajakirjale! Numbreid ega pealkirja (ehk logot) ei maksa maalida – peamine on kaanepilt, mis võiks olla just joonistusvihiku lehe (A4) suurune!

● **Auhindadeks paneb Rimonne seekord välja uued vahvad killumängud! Tüdrukutele Barbiega, poistele autodega!**

→ Aire
Vaigu
Elvast

← Elo
Eilonen
Tartust

← Andrelika
Välinga
Saaremaalt

↓ Marilyn
Paugus
Pärnust

↓ Reesi Männi
Ida-Virumaalt

RIMONNE

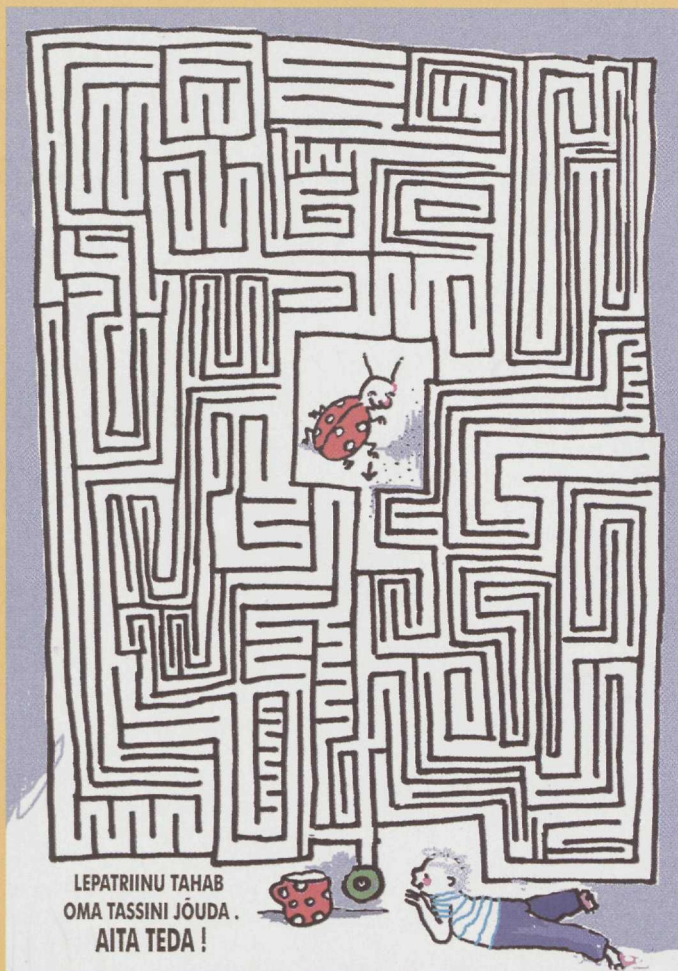
JUKU JA JANNO ÜTLEMISI

KAHEAASTANE JANNO ON PÄRAST ÖHTUST SILMAPESU MÄRKAMATULT PAAR RASVAST PONTŠIKUT KÖÖGIST KÄTTE SAANUD JA TÜÜRIB NÜÜD NENDEGA VOODI POOLE. EMA MUIDUGI MÄRKAB SEDA, LAUSUB PAAR NOOMIVAT SÕNA JA LISAB LÕPETUSEKS: "NO MINA EI TEA, KUST SELLESED LAPSED KÜLL TULEVAD!"

"KÖÖGIST TULEVAD!" VASTAB POISS RAHULIKULT.

MÕISTATUSE KOOSTAS ELISABETH SALMIN

LEPATRIINU TAHAB
OMA TASSINI JÕUDA.
AITA TEDA!

VIIEAASTANE JUKU: "TEAD, EMME, ÜKS LIND LAULAB TÄITSA KÜPSISE RÄÄKIMISTI!"
"MISMOODI?"
"NO TA LAULAB KOGU AEG: BISKVIIT, BISKVIIT!"

EMA JA ISA VALMISTUVAD SOOME SÕIDUKS.
VIIEAASTANE JUKU: "ISSI, MILLEGA TE SINNA SOOME SÕIDATE?"
"LAEVAGA."
"AGA KUST TE AERUD SAATE?"

NELJA-AASTANE JANNO HÕIKAB AUTO-
AKNAST VÄLJA VAADATES. "EMME, SEAL OLID SOKID!"
"KAS KUIVASID NÖÖRI PEAL?" KÜSIB
EMA AUTOJUHTIMIST KATKESTAMATA.
"EI, TEE ÄÄRES OLID," TEATAB POISS
NING LISAB PÄRAST MÕNINGAST JÄRELE-
MÕTLEMIST: "JA NISUKESED SARVED OLID
KA NEIL..."

EMA ON NELJA-AASTASELE POJALE MÕNE
LAUSEGA SELGITANUD, ET TÜDRIKUD ON
ÕRNEM SUGU JA NEILE EI TOHI HAIGET
TEHA.
"AGA KUI TÜDRIK LÖÖB ESIMESENA?"
"IKKAGI EI OLE SEE ILUS."
"AGA KUI TÜDRIK LÖÖB HAAMRIGA?"

KUUEAASTANE JANNO: "KAS JOTT ON
NÕRK I?"

KUUEAASTANE JANNO: "KAS KOLLA-
NOKAD KA TALVEKS LÕUNAMAALE
LENDAVAD?"

VÄRSKE KOOLIJÜTS JANNO UNISTAB SEL-
LEST, KUIDAS JÕUKAKS SAADA: "MINA TA-
HAN KA ÕPETAJAKS SAADA. SIIS KOGUN
MA LASTEL N I I I PALJU RAHA, ET... SÖÖ-
GIRAHA JA JÕULUMAARAHHA JA..."

JUKU JA JANNO JUTUD PANI KIRJA
NENDE ISA JUHAN TRUMP.

Kirjanurk

TERE JÄLLE, sõbrad!

Loodan, et olete kõik kooliellu sisse elanud ja leiate vaba aega ka lugemiseks ja kirjutamiseks. Käpad tööle, sest igavledda on igav ja pealegi ootavad auhinnad uusi omanikke!

Põhjaeestlased saavad endiselt oma auhinnad kätte Kullo Lastegaleriist Tallinnas (Kuninga 6), lõunaeestlaste preemiad lähevad Tartu Lasteraamatukogusse (Kompanii 3/5). Kellel on muid soovide, see andku kirja või telefoni teel teada!

Hei! Otsin kirjasõpru vanuses 9 - 11a. Mulle meeldib sõpradega mängida ja rulluisukudega sõita. Kogun kleepse. Minu lemmikbänd on Backstreet Boys, lemmiklaulja on Britney Spears. **TRIIN ABILINE**, Järveotsa tee 47-136, Tallinn 13520.

Tere! Olen 11a tüdruk, otsin kirjasõpru, vanus pole oluline. Olen lõbus tüdruk, mulle meeldib sport, laulmine ja tantsimine. Ootan uudishimuga teie kirju. **KAISA PUKK**, Olevi 27-35, Kohtla-Järve 30323.

Tere! Olen 10aastane lõbus tüdruk Tiina, kes otsib kirjasõpra. Elan Tallinnas, mulle meeldib laulda ja klaverit mängida. Vabal ajal armastan ujuda, rattaga sõita, lugeda. Ootan kirju kõigilt 9 - 13aastastelt poistelt ja tüdrukutelt! **TIINA TALI**, Kuld-noka 15-33, Tallinn 10619.

Hei, kõik poisid vanuses 11 - 13! Kirjutage lõbusale neiuale, kellele meeldib kirjutada, lugeda ja teatrit teha. Tore oleks, kui saadaksid mulle ka oma pildi. **REELI VIIKBERG**, Paasiku 4-64, Tallinn 13916.

Tere! Olen 10aastane tüdruk, kes tahaks saada kirjasõpradeks 8 - 11aastasi tüdrukuid. Kogun kleepse ja õpin klaverit. Mulle meeldib lugeda ja joonistada. **HELERIIN KARRING**, Luha 13-3, Keila 76 608.

Cihao! Olen 10aastane tüdruk ja otsin endale sama vanu kirjasõpru, nii poisse kui tüdrukuid. Mulle meeldib teha paljusid asju alates spordist ja lõpetades joonista-

Ja nüüd saate teada suvise kaksiknumbri auhinnasaajate nimed. Basseini- ja liiklusmõistatuse auhinna – helkuri – saab **MARTIINA VIIL** Tartust. Politseinik ei saanud mehel takistada keelumärgi alt läbi minemisest, sest mees käis jala.

Ristsõna-auhinna saavad **HELI HAAV** Avinurme vallast ja **KARL KANTOR** Sauelt.

Autokleepsud saab **LAURI HEINSALU** Tallinnast. Kotimõistatuse auhinnapliiatsid lähevad **KÄBI STOLOVITŠILE** Tartusse.

Skaudilehekülje auhinna saab **ELSGEN TEESAAR** Tallinnast.

Barbie pabernukke töö postitoimetusse süle ja seljaga – ja kõik olid nõnda kenad, et auhindu pidanuks olema terve poetäis. Lõpuks pidime parimatest parimate

hulgast võitjad välja loosima.

Barbied saavad **MERILYN PAUGUS** Pärnust, **LIIS LASS** Tallinnast, **ELO EILONEN** ja **MARI PETERSOO** Tartust, **ANDRELIKA VÄLINGA** Saaremaalt ja **AIRE VAIGU** Elvast.

Rimonne ergutusauhinnad lähevad teele **ELIS OTSALE** Tallinna, **ELIAN** ja **ENILA LAKSILE**

Sõmerpalusse, **IRMEN NOORMAALE** Meegomäele, **ANU TOELE** Mikitamäele, **REESI MÄNNILE** Püssi ja **GRETE** ning **GERDA ROSENTHALILE** Narvasse.

LEGO jalgpalli reklaamisisid kõige osavamalt **KAIO KITTUS** Jõgevalt, **KADRI** ja **LIISA UMBLEJA** Tallinnast, **MATS-JOONAS KULLA** Laevast, **INGMAR TURBA** Kanepist, **MARTIINA VIIL** Tartust ja **RAIDO ARRO** Voorest.

Loodame, et preemiasaajad ei pahanda, kui peavad auhinda peresiselselt jagama.

misega. Kirjas sooviksin näha ka pilti. **ELIS KOIDO**, Altküla pk.6, Toila, Ida-Virumaa 41712.

Hei! Olen 10aastane tüdruk, kes otsib kirjasõpra vanuses 10 -12. Ta võib olla nii poiss kui tüdruk. Mulle meeldib ratsutada ja palli mängida. Lemmiklauljad on Britney Spears, Christina Aguilera ja Mandy Moore. Sooviksin leida ümbrikust ka fotot. **KRISTIINA SIIRAK**, Paasiku 14-61, Tallinn 13916.

Tere! Soovin saada kirjasõpra vanuses 10 - 12 a. Ise olen 10aastane tüdruk. Mulle meeldib ujuda ja uisutada. Lemmikbändid on E-Type ja Vengaboy. Kogun kleepse. Käin kunstiringis ja tantsimas. Esimeses kirjas sooviksin leida ka fotot. **SANDRA VELLER**, Kooli 9-22, Kohila, Rapla-maa 79801.

Hei, hei! Sooviksin leida kirjasõpra vanuses 11 - 13 a. Ise olen 11. Mulle meeldib korvpall. Lemmikbänd on BSB ja lemmiklaulja Britney Spears. Kogun kleepse ja Eda-Ines Etti pilte. **KERLIN MIKLAS**, Orgita 72-24, Märjamaa, Rapla mk. 78301.

Hei, hei! 11aastane tüdruk ootab 9 -12aastaste tüdrukute e-posti kirju. **Grete. utso@** mail.ee.

Adios, kõik poisid ja tüdrukud vanuses 9 12. Olen lõbus 11aastane roheliste silmade ja tumedate juustega neiu, kes armastab viinamarjamahla. Kogun kaarte ja kleepkaid. Kui pildi saadad, on vastus

garanteeritud. **ELISABETH HEINSALU**, Pärnamäe tee 8a-2, Tallinn 11914.

Tere! Otsin 11 - 12aastasi kirjasõpru, nii poisse kui tüdrukuid. Kogun taskukalendreid, mulle meeldib telekat vaadata, muusikat kuulata ja raamatuid lugeda. Mu lemmikbändid on BSB, Vengaboy, Boyzone ja Aqua, lauljad Tina Turner ja Britney Spears. Olen kirjutanud ühe raamatu ja 5 luuletust. Mu sünnipäev on 6. mail, olen 12aastane. Mulle meeldib ujuda ja laulda. **LAURI HEINSALU**, Pärnamäe tee 8a- 2 Tallinn 11914.

Tere! Olen 11aastane tüdruk ja otsin kirjasõpra, kes võiks olla poiss. Kogun kleepse. Lemmikbänd on SClub 7, -lauljad Britney Spears ja Christina Aguilera. Ümbrikus võiks olla ka foto. **KATRI-HELENA SIIRAK**, Paasiku 14-61, Tallinn 13916.

Hello, kõik plikad ja poisijunnid! Kui tahate endale ilusat ja elurõõmsat kirjasõpra, siis kirjutage 11aastasele tüdrukule. Ruttu, hakake juba pihta, teades, et kirjutate maailma kõige ägedamale plikale. **SIGRID NÄREP**, Kose mnt. 24-4, Kehra, Harjumaa74303. E-maili aadress: sig@hot.ee.

Hei! Soovin kirjasõpra! Olen 11a. tüdruk, kogun kleepse ja käisin tsirkuses esinemas. Lemmikbändid on Vengaboy, BrainStorm ja Aqua. Mul on 3 kassi ja 1 koer. Vastan nii tüdrukutele kui poistele! **KRISTEL KAIS**, Pae 4-10, Keila, Harjumaa 76610.

Hei, kõik poisid-tüdrukud igas vanuses! Olen 12aastane rõõmsameelne tüdruk, käin karaktertantsus, mulle meeldib rat- taga sõita, pidudel käia ja muusikat kuu- lata. Lemmikbändid on ABBA ja Aqua, lemmiklaulja Britney Spears. Esimesest kir- jast tahaksin leida pildi! **KRISTIN MUINAS- MAA, Variku 15-1, Tartu 50110.**

Tshau! Tahaksin leida kirjasõpru vanuses 10 - 12 a, nii poisse kui tüdrukuid. Kogun kompiabereid, kleepse, loomapilte ja lauljate fotosid. **MERJE VAINO, Hanila v., Vatla sjsk., Läänemaa 90103.**

Tere kõigile, kes on 10 - 13aastased! Teie kirju ootab 12a. Kehra tüdruk Karen. Mulle meeldib tantsida, lugeda ja joonistada, lemmiklauljaks on Celine Dion ja Britney Spears. **KAREN KOHV, Kose mnt. 38-46, Kehra, Harjumaa 74307.**

Hei! Olen 10a. Tartu tüdruk. Sooviksin endale kirjasõpra, kes peaks olema umbes sama vana. Mulle meeldivad BSB, Five ja Britney Spears. Palun saada ka foto! **ANNA EHRENBORG, Kungla 15, Tartu 51005.**

Hei-hei! Kui oled 11 - 14aastane poiss või tüdruk, siis kirjuta ühele lõbusale 12aastasele tüdrukule. Oleks tore leida kirjast ka foto. **KERLI ERRAS, Lõuna 19-6, Väike-Maarja 46 202 või kerli 200 @ mega.ee.**

Ciao, kõik 11 - 15aastased tüdrukud ja poisid! Kirjutage 10a. Mercule. Mulle meeldib jalgrattaga sõita ja tantsida. Musategijatest meeldivad Five, Girls Thing, BrainStorm, Alsou, Ines ja Bomfunk MC's. **MERILIN MÄNNAMÄE, Sinivoore 7-50, Kohtla-Järve 30327.**

Hei, kõik 12 - 14aastased poisid ja tüdru- kud! Teie kirju ootab 12aastane tütarlaps, kes on igavusse suresmas. **ANNELY VÄRK, Rohu 134-18, Pärnu 80040.**

Tshauki, kõik lähedad inimesed üle Eesti! Üksik tütarlaps ootab teie kirju. Vanus ei tohiks olla üle 20. Vastan kõigile. **ERGOLI- NA POHLAK, Aia 2-3, Tudu, sjsk, Lääne- Virumaa 46606.**

Tere! Olen 12aastane blond, sale, kena neiu. Huvitun muusikast, meeldib lugeda, suhelda sõpradega. Lemmiklauljad on Britney Spears ja Enrique Iglesias. Kogun postreid, lemmikloomaks on hamster Frida. Ootan kirju 12aastastelt tüdrukutelt ja poistelt. **MERILIN PIHLAK, Jõhvi mnt 11-2, Kukruse, Kohtla-Järve 30621.**

Tere! Olen 13aastane rõõmsameelne blond tüdruk. Soovin leida kirjasõpru va- nuses 12 - 14. Kirjutada võivad nii poisid kui ka tüdrukud. Mulle meeldib muusikat kuulata, joonistada ja spordiga tegelda. Kogun loomakaarte. Soovin kirjast leida

ka fotot. **STELLA MILJAND, Lasnamäe 34 -30, Tallinn 13 914.**

Hei! Kõik 13-100aastased poisid või tüdrukud! Ootan teie kirju! Olen lõbus 13a. tüdruk. Mulle meeldib korvpalli mängida ja muidu sporti teha. **EVELIN KOLBAK, Kose mnt. 40-30, Kehra, Harjumaa 74307.**

Hei! Otsin Liis Lassi! Sooviksin temaga kirjasõber olla tavalise posti teel. Minu aadress on **JAANA, Sinivoore 7-1, Kohtla-Järve 30327.**

Hello! My name is Laura. I like Britney and BSB. I have 1 penfriend. **LAURA, Meza str. 6-39, Ogre, Latvia LV 3000.**

Hello! If You are 11-16 years old boy or girl then write me in English or Russian. **SANTA PUCE, Bezdeligu 13, Ogre, LV 5001 Latvia.**

Hello! I'm 14 years old Arita, If you write me, I'll give you a little present. **ARITA HIBSMANE, Muldavas iela 10-4, Dobe- le, LV 3701 Latvia.**

Hallo! My name is Laura, I'm 14. I want to correspond with 14-15 years old boys and girls. I like Enrique Iglesias. **LAURA RITMANE, Tētru iela 14-6, Balvi, LV 4501 Latvia.**

Hello! My name is Jintija. I am 10 years old. I like dance and good music. **JINTIJA MELNE, Kr. Barona str, 12-35, Dobeles LV 3700, Latvia.**

Hello! My name is Zane, I'm 18 years old. **ZANE VEMANE, p.r. Upesgriva, Valgalciems "Bekeri", Talsu raj. , LV 3266, Latvia.**

Hello, my name is Mara, I am 12 years old girl. I want to correspond with boys and girls from 12 to 15 years, **MARA SUPULNIECE, Jersikas pag "Graveri", Livani. Preiluj raj. LV 5316, Latvia.**

Hello! My name is Antra, I'm 13 years old. **ANTRA LIEPINA, home "Brieshi", Salasp., Rigas raj. LV 2105, Latvia.**

Hello, my name is Mikus. I like Britney Spears, football and computer games. I should like to write with 12-13 years old girls. **MIKUS SAULITIS, Atmodas 14a-3, Incukalna, Rigas raj., LV 2141 Latvia.**

Tere! Minu nimi on Lelde. Ma õpin Riia Eesti koolis eesti keelt. Olen 12 aastat vana. Mulle meeldivad koerad. Sageli kuulun Britney Spearsi. **LELDE UPITE, Dzolciema iela 56/6-120, Riga, LV 1058, Latvia.**

Hello! My name is Raimonds Dirzens. Write me! My address is **Melioracijās 8-4, Ozdnieks, Jelgavas raj. LV 3018, Latvia.**

Hello! My name is Julita. I like cats. I will write back to everyone! **JULITA BAR- KAUSKAITE, Daugavas 1-12, Liepāja, Latvia**

Hello! I'm 11 years old girl and I like merry girls and boys. Please send me photo, too! **AGITA SEDVALDE, Ausenla pr. 6-3, Ogre, LV 5003 Latvia.**

Hello! I'm 11 years old girl, I like B. Spears, BSB, Five, BrainStorm. **IEVA MILTINA, Zemgales 41-3, Olaine, LV 2114 Latvia.**

Hello! I'm 12 years old girl and I go in for sports – with table tennis. I'm interested for music, sport, dance. **LASMA GLADE- VICA, Lauku iela 6, Skaistralne, Baus- kas raj., LV 3924 Latvia.**

Hello, I'm Kristine! I'm 13 years old. I like swimming and writing letters. **KRISTINE LAURE, Silva 13-8, Smiltene, LV 4729 Latvia.**

Hello, my name is Baiba! I want to corres- pond with boys and girls which are 11 - 15 years old. I will answer 100%! **BAIBA, Kabilas iela 24, Riga, LV 1058 Latvia.**

Hello! My name is Krista. I'm 12. I like music. **KRISTA PULITE, "Auderī" Vainode, Liepajas region, LV 3435 Latvia.**

Hello! I'm years old Dace. I like music and basketball. **DACE ZAIEME, "Kradzes", Gairize, Liepajas r. LV 4331 Latvia.**

Hello! My name is Kristine. I'm 14 years old. I should want to find a penfriend in Estonia. Write me! **KRISTINE KURINA, "Ruzas" dz. 3, p.n. "Miltini", Berzes pag. Dobeles raj. LV 3731 Latvia.**

Hello! My name is Marina, I'm 12 years old. I would like to have penfriends, boys and girls at ages 11 - 14. Write me in Russian. **MARINA SOROKINA, Dzenu 1 -176, Riga LV 1021. Latvia.**

Hello! My name is Elina. My favourite groups are Spice Girls, Five, BSB. I'm 11. I have the cats Puca and Bembo and a dog Rico. **ELINA PRIEDE, Avenu 17, Kekavas p.ag, Rigas raj. LV 2123 Latvia.**

Hello! I should like to find 12-13 years old friend. I like BrainStorm, Madonna, R. Martin. **JULIA KADOCNIKOVA, Salnas 7-13, Riga LV 1021 Latvia.**

Hello! My name is Anna. I like drawing and reading the books. **ANNA ZEMBLICKA, Aronsona 5-16, Kraslava, LV 5600 Latvia.**

Hello! My name is Justine. I'll wait your let- ters. **JUSTINE GAUNDBERGA, K.Barona 5, Dundaga, Talsu raj., LV 3270 Latvia.**

OLE PEHME, SOE JA VILLANE!

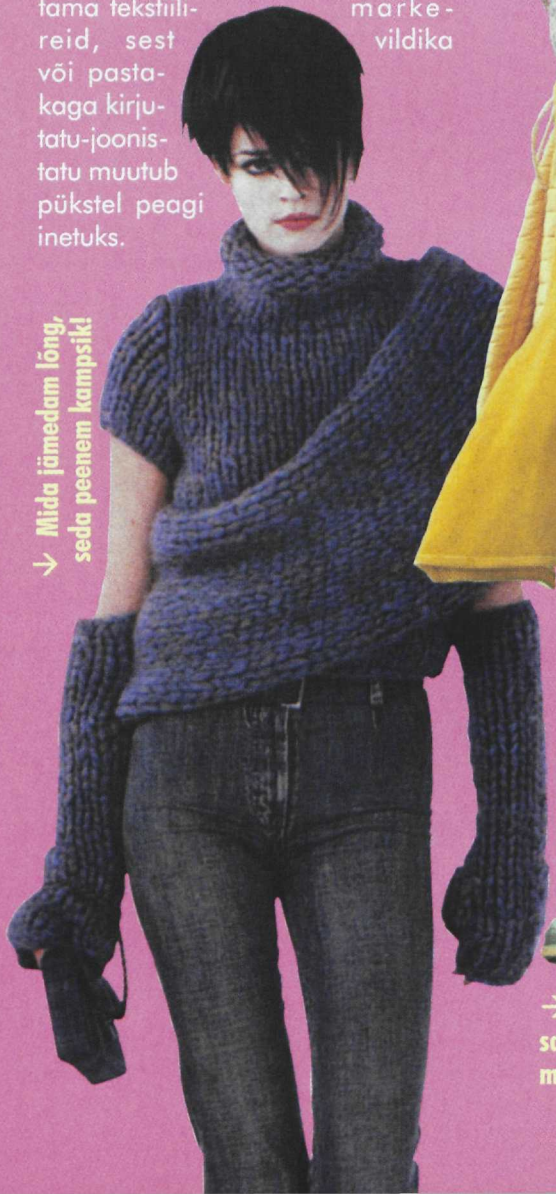

M

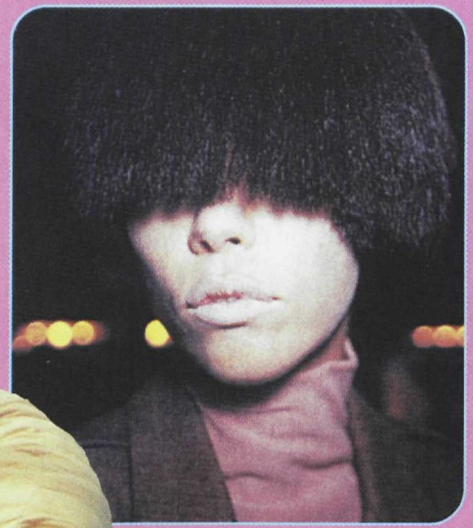
ida külmemaks lähuvad ilmad, seda soojemaks muutuvad moevärvid. Nii ongi sel sügistelvel jälle moes pruunid toonid. Eelmise aasta roosa ja halli kohad on nüüd hõivanud tumepruun ja ploomililla. Lisaks silmasoojusele on pruunidel toonidel teinigi hea omadus – nende mäardumist on vähem märgata. Pruun on üpriski neutraalne värv ja sellega saab kergesti kombineerida teisi värve.

Eelmisel aastal alanud teksabuum pole siiani lõppenud. Kui aga vanad teksad on sind juba täiesti ära tüüdanud, võib neid värskendada mõne teksti või pildiga. Selleks pead kasutama tekstiilimärkeid, sest või pasta-kaga kirjutatu-joonistatu muutub pükstel peagi inetuks.

→ Mida jämedam lõng, seda peenem kampsik!

→ Ülekasvanu biitlisoeng loob isevärki maailmapildi

Talve kohustuslik riietuse, kampsun, on seda moodsam, mida jämedama lõnga ja koega ta on. Nii et nüüd võid rahumeeli kanda vanaema kootud maavillast kampsunit, teades, et oled in! Mida lohmakam kampsun on, seda parem. Kuigi ega liibuvad mitmevärvilised sviitrid ka moest väljas ole – pane jalga kombatpüksid ja tunne ennast lahedasti!

Ja kui keegi õpsidest tuleb kooli, üleparodiseeritud Beatles'i soeng peas, siis ära arva, et ta tahab nõrgemaid hirmutada – on hoopis näha, et inimene on kursis moepealinnades toimuvaga.

Ester Laanes

→ Vanu tesaseid saab värskendada mõne tekstiga

UUS PLANEET LEGOTAEVAS

SLIZER

LEGO esindaja Eesti:
AS Rekato

Legomaailm on teadagi üks seiklusterikas paik: seal tormavad jalgpallurid, möllavad piraadid ja kihutavad kosmosemasinad.

Üks põnevamatest legouudistest on aga SLAISERITE PLANEET, millega toimuvad igasugused kummalised asjad: kord tekivad seal plahvatused, kord kerkivad tuhandeid uued taevakehad. Õnneks on siiani kõik hästi lõppenud – ja küllap läheb slaiseriteil edaspidi elu rahulikumaks.

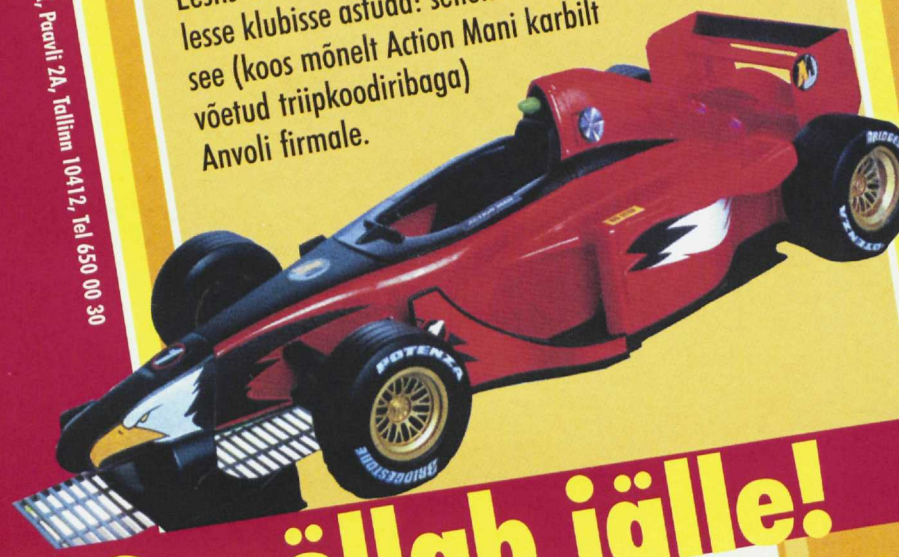
Legosõprade seekordseks ülesandeks on aga fantaseerida – kas kirjas või pildis või mõlemas korraga – Slaiserite planeedil liikuvate masinate teemal.

Ootame teie legofantastilist
loomingut 10. novembrini.
Parimatele auhinnad Rekato!

ANVOLI HULGEMÜÜK, Paevli 2A, Tallinn 10412, Tel 650 00 30

Meie vana hea tuttav Märulimees (keda tuntakse ka Action Mani nimega) on jälle oma silmaringi laiendanud ja tegutseb nüüd ka vormelijuhi, karutaltsutaja ja korra-kaitsjana. Vähe sellest: tal on koguni kavas moodustada Eestis oma sõprade klubi! Nagu näed, võid sinagi sellesse klubisse astuda: selleks tuleb täita ankeet ja saata see (koos mõnelt Action Mani karbit võetud triipkoodiribaga) Anvoli firmale.

MÄRULIMEES möllab jälle!

Mida see klubi tegema hakkab? Ütle ise! Kõik, kellel on häid mõtteid Märulimehe klubi tegutsemisplaanide kohta, pangu oma ideed paberile ja saatku enne 10. novembrit toimetusse.

PARIMATELE MÄRULI-AUHINNAD!

ACTION MAN

ACTION MAN'I KLUBI LIIKMEKS ASTUMISE AVALDUS

Nimi.....

Sünniaeg.....

Aadress.....

Millist nime soovid kasu tada klubis varjunimena.....

Milline Action Man sulle kõige rohkem meeldib.....

Ära unusta lisamast väikest fotot endast. Huvitavad ülesanded, konkursid, looisimised ja eripakkumised ootavad klubi liikmeid. Täpsemalt kõigest kui oled klubi liige.

 S EESTI RAHVUSRAAMATUKOOL AR

Siaa kleebi triipkood